РЮРІК

НАЦІОНАЛЬНЕ РЕЙТИНГОВЕ АГЕНТСТВО

Аналітичний огляд ринку облігацій України за І півріччя 2011 року

© НРА «Рюрік» «Аналітичний огляд ринку облігацій України за І півріччя 2011 року»

Зміст

Резюме 4
Розділ 1. Регуляторна діяльність НКЦПФР на ринку облігацій 7
Розділ 2. Загальний огляд організованого ринку цінних паперів 11
Розділ 3. Місце облігацій на фондовому ринку України 14
Розділ 4. Первинний ринок облігацій 15
Розділ 5. Вторинний ринок облігацій 18
Додатки 21

Резюме

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку облігацій України за результатами І півріччя 2011 року. Проведений аналіз дозволив зробити нижченаведені висновки.

За очікуваннями, ринок облігацій, що протягом останніх декількох років зазнав суттєвого скорочення, має всі необхідні передумови для початку посткризового відновлення вже у поточному році.

В цілому, ринок цінних паперів України за результатами І півріччя 2011 року демонструє прогресуючу позитивну динаміку розширення обсягів розміщення на первинному та обсягів торгів на вторинному ринку.

Національною комісією з цінних папері та фондового ринку (надалі також – НКЦПФР)[1] здійснюється низка заходів, спрямованих на удосконалення законодавства з питань функціонування фондового ринку в Україні. Так, протягом першого півріччя 2011 року Верховною Радою України, за ініціативою НКЦПФР, прийнято значну кількість законів, які направлені, у тому числі, на врегулювання питань функціонування фондового ринку та корпоративного управління в Україні.

За даними НКЦПФР, обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами за І півріччя 2011 року суттєвого зріс та становив 113,6 млрд. грн., що становить близько 86,6% минулорічного обсягу та в 2,4 разу більше, ніж за аналогічний період 2010 року. Враховуючи, що за останні 4 роки частка обсягу торгів за І півріччя у річному обсязі не перевищувала й половини (47,5% у 2008 році, 26,7% у 2009 році, 35,8% у 2010 році), НРА «Рюрік» вкотре підтверджує очікування значного перебільшення минулорічного обсягу виконаних біржових контрактів у поточному році.

НРА «Рюрік» констатує подальшу консолідацію організованого фондового ринку: на 3 найбільші фондові біржі за підсумками І півріччя 2011 року припадає 98,43% сукупного обсягу торгів на організованому ринку (95,32% у 2010 році, 79,57% у 2009 році).

За І півріччя 2011 року найбільший обсяг торгів цінними паперами на організованому ринку України у розрізі інструментів здійснено з акціями (45,33 млрд. грн., 39,89% сукупного обсягу торгів). Державні облігації, що мали найбільшу питому вагу у обсязі торгів у 2010 році, зайняли другу позицію з обсягом 39,23 млрд. грн., або 34,52% сукупного обсягу торгів. Обсяги торгів з облігаціями підприємств поступово збільшуються та за результатами І півріччя 2011 року становлять 11,2 млрд. грн., або 9,86% сукупного обсягу торгів. Обсяг торгів з облігаціями місцевих позик, як і у попередні періоди, залишився відносно невеликим та за результатами І півріччя 2011 року становив 0,25 млрд. грн., або 0,22% сукупного обсягу торгів. Вторинний ринок, як і раніше, займає найбільшу частку обсягу торгів на організаторах торгівлі (74,22% за І півріччя 2011 року).

Обсяги торгів облігаціями (облігаціями підприємств, державними облігаціями та муніципальними облігаціями) на організованому ринку України у І півріччі 2011 року становили 50,68 млрд. грн., або 44,6% сукупного обсягу виконаних договорів з цінними паперами на фондових біржах (у 2010 році – 67,72 млрд. грн., або 51,58% сукупного обсягу виконаних договорів з усіма видами цінними паперами на організаторах торгівлі).

[1] Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо національних комісій, що здійснюють державне регулювання природних монополій, у сфері зв'язку та інформатизації , ринків цінних паперів і фінансових послуг» №3610-VI від 07.08.2011 р. назву Комісії змінено на Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку (див. Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №3610-VI)

За результатами І півріччя 2011 року частка обсягів торгів на організованому ринку з корпоративними облігаціями зросла до 9,9% (11,2 млрд. грн.) сукупного обсягу торгів, що суттєво перевищує показник 2010 року – 5,1% (6,71 млрд. грн.). Найбільший обсяг контрактів з облігаціями підприємств у І півріччі 2011 року виконано також на ФБ ПФТС – 43,34% обсягу торгів облігаціями підприємств на організаторах торгівлі, на УБ – 10,51%, на фондовій біржі «Перспектива» – 35,5%.

Емісійна діяльність на ринку облігацій у І кварталі 2011 року зберегла основні характерні риси попередніх років: обсяги емісії облігацій все ще залишаються незначними для економіки ринкового типу, тим паче в структурі випусків цінних паперів переважають закриті випуски, що мають обмежений обіг. Однак позитивної оцінки потребує факт значного збільшення обсягів зареєстрованих за І півріччя 2011 року облігаційних випусків (НКЦПФР зареєстровано 80 випусків облігацій підприємств на суму 16,58 млрд. грн., що перевершило результат І півріччя 2010 року у 14 разів). Пожвавлення первинного ринку корпоративних бондів, очікуване НРА «Рюрік» за результатами дослідження ринку облігацій України за 2010 рік, відбулось в основному за рахунок початку відновлення діяльності банків у якості емітентів крупних облігаційних випусків. Банки, що у 2008-2010 роках значно скоротили обсяги емісії облігацій, у І півріччі 2011 року зареєстрували облігаційні випуски на загальну суму 7,3 млрд. грн., що в 2,4 разу перевищує річний обсяг за 2010 рік. Враховуючи позитивну динаміку первинного ринку облігацій у І половині 2011 року, НРА «Рюрік» очікує збереження позитивних тенденцій та поступове відновлення докризових обсягів ринку.

Також НРА «Рюрік» констатує суттєве підвищення концентрації первинного ринку корпоративних облігацій, адже на 5 найбільших зареєстрованих випусків у І півріччі 2011 року припадає 49,75% сукупного обсягу зареєстрованих випусків корпоративних бондів (25,18% у 2010 році).

Пожвавлення первинного ринку корпоративних облігацій з розширенням ринку у вартісному виразі супроводжувалось зменшенням кількості зареєстрованих випусків. У І півріччі 2011 року Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку зареєстровано всього 80 випусків (у 2008 році – 912 випусків, у 2009 року – 240 випусків, у 2010 році – 127), що спричинило суттєве зростання середнього обсягу облігаційного випуску до рекордних 207,26 млн. грн., що майже втричі більше, ніж у 2010 році.

Перше півріччя 2011 року характеризувалось значним підвищенням активності емітентів корпоративних бондів, відкриті (ринкові) облігаційні випуски яких були швидко поглинуті ринком, що пов'язано, в першу чергу, з підвищенням кредитоспроможності емітентів, підтвердженої кредитними рейтингами, а також вищими, у порівнянні з банківськими депозитами, процентними ставками за борговими зобов'язаннями. Зокрема, серед підтримуваних НРА «Рюрік» рейтингових оцінок боргових інструментів можливо виокремити кредитні рейтинги інвестиційної категорії облігаційних випусків комерційного банку «АКТАБАНК» (загальним обсягом 50 млн. грн. з рейтингом uaBBB+), ПАТ «Банк Перший» (загальним обсягом 18,5 млн. грн. з рейтингом uaBBB+), фінансової компанії «Астракард» (загальним обсягом 8 млн. грн. з рейтингом uaBBB), факторингової компанії «Факторинг Фінанс» (загальним обсягом 50 млн. грн. з рейтингом uaBBB), ТОВ «Аксіома» (загальним обсягом 80 млн. грн. з рейтингом uaBBB), ТОВ «Тріумф» (загальним обсягом 30 млн. грн. з рейтингом uaBBB–) та інші.

Очікування відновлення ринку муніципальних облігацій у 2010 році після повної зупинки наприкінці 2009 року було марним. Значне розширення, яке іноді називали «бумом запозичень міст», що спостерігалось у 2003-2008 роках, змінилось абсолютним

«заморожуванням» ринку муніципальних облігацій. Вихід на міжнародний ринок капіталу з 2003 року здійснювала лише Київська міська рада, залучивши 600 млн. дол. США шляхом емісії облігацій зовнішніх позик. Окрім необхідності погашення позик п'яти міст у поточному році, значне боргове навантаження очікує муніципалітети протягом наступних двох років: у 2012-2013 роках свої облігації повинні будуть погасити Донецьк (80 млн. грн.), Бердянськ (10 млн. грн.) та Луцьк (30 млн. грн.). Другий та третій випуски єврооблігацій столиці повинні бути погашені у 2012 та 2015 роках.

В таких умовах наступні випуски облігацій внутрішніх місцевих позик – лише питання часу. Так як державний та місцеві бюджети все ще не відновились після кризи, їх доходи поки ще не зможуть покривати видатки. Тому, скоріш за все, варто очікувати, що Міністерство фінансів України дозволить муніципалітетам провести рефінансування шляхом додаткових випусків ОВМП задля уникнення дефолтів вже у поточному році.

Протягом І півріччя 2011 року НКЦПФР зареєстровано всього один випуск облігацій внутрішньої позики – Автономної Республіки Крим. За планом, розмір запозичення (основна сума боргу) становить 400,0 млн. грн.

Для підвищення прибутковості діяльності банків необхідно перенести фокус з державних цінних паперів, що вже мають невисоку дохідність, на кредитування та боргові інструменти з більш високою нормою прибутку.

Ринок державних цінних паперів, що зазнав значного розширення у попередньому році, продовжує нарощувати свої масштаби. На вторинному (організованому) ринку державних цінних паперів обсяг укладених угод за І півріччя 2011 року становив 39 189,25 млн. грн., тоді як за відповідний період 2010 року – 24 679,75 млн. грн. Середньозважений рівень дохідності за цими операціями коливався в січні–червні 2011 року в діапазоні 8,46% – 9,49%, а в аналогічному періоді 2010 року – 10,67% – 15,66%. Збільшення обсягів торгів ОВДП на вторинному ринку пов'язано насамперед зі зростанням первинного ринку ОВДП, їх більшою надійністю порівняно з цінними паперами корпоративних емітентів, привабливим рівнем дохідності та стабілізацією валютного курсу гривні.

У І півріччі 2011 року Міністерством фінансів України було розміщено облігацій внутрішніх державних позик на загальну суму 35 469,97 млн. грн. із середньозваженою дохідністю 9,15% річних.

Позитивна динаміка обсягів емісії корпоративних облігацій та підвищена емісійна активність Уряду протягом останнього року пов'язана зі зменшенням ймовірності технічних дефолтів емітентів, доволі високою ліквідністю комерційних банків та страхових компаній, пожвавленням діяльності лізингових, факторингових та інших фінансових компаній, потребою в довгостроковому фінансуванні підприємств.

За результатами огляду ринку облігацій України за І півріччя 2011 року, НРА «Рюрік» підтверджує стримано позитивний прогноз поступового сталого розвитку ринку у поточному році.

Розділ 1. Регуляторна діяльність НКЦПФР на ринку облігацій

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку є створення умов для сприятливого правового клімату на фондовому ринку України, необхідного для залучення коштів вітчизняних та іноземних інвесторів в економіку України. Захист прав і законних інтересів інвесторів та учасників ринку, запобігання правопорушень на ринку цінних паперів, а в разі виявлення цих правопорушень – оперативне їх розслідування здійснюється відповідно до Рішення ДКЦПФР від 31.03.2011 №376 «Про затвердження порядку проведення перевірок діяльності емітентів цінних паперів», затвердженого в Міністерстві Юстиції України 02.06.2011 №654/19392.

За І півріччя 2011 року працівники юридичного департаменту НКЦПФР прийняли участь у розгляді 567 справ про правопорушення на ринку цінних паперів щодо юридичних осіб, за результатами розгляду яких були прийняті такі рішення:

- накладено 190 штрафів на загальну суму 3 510 430 грн.;
- винесено 241 попередження;
- анульовано 52 ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- зупинено дію 1 ліцензії;
- закрито 83 справи.

Уповноваженими особами Комісії винесено 213 розпоряджень про усунення порушень законодавства про цінні папери.

Було розглянуто 5 справ щодо правопорушень на ринку цінних паперів, скоєних фізичними особами, за результатами яких накладено 5 штрафів на загальну суму 1700 грн. Також, уповноваженою особою НКЦПФР було розглянуто 4 справи про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму за результатами розгляду накладено штрафів на суму 6950 грн.

Надійшло 49 скарг від юридичних осіб на постанови про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів.

Комісією здійснюється низка заходів, спрямованих на удосконалення законодавства з питань функціонування фондового ринку в Україні. Так, протягом першого півріччя 2011 року Верховною Радою України, за ініціативою НКЦПФР, прийнято значну кількість законів, які направлені, у тому числі, на врегулювання питань функціонування фондового ринку та корпоративного управління в Україні.

До прийнятих Верховною Радою України Законів України, що стосуються безпосередньо регулювання на фондовому ринку, належать:

- Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства» щодо вдосконалення механізму діяльності акціонерних товариств» від 3 лютого 2011 року №2994-VI (Набрання чинності: 02.03.2011 р. та окремі пункти набирають чинності з 1 січня 2012 року);
- Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо розкриття інформації на фондовому ринку» від 21 квітня 2011 року №3264-VI (Набрання чинності: 28.11.2011 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо іпотечних облігацій» від 21 квітня 2011 року №3265-VI (Набрання чинності: 25.05.2011 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо інсайдерської інформації» від 22 квітня 2011 року №3306-VI (Набрання чинності: 25.05.2011 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 21 квітня 2011 року №3267-VI (Набрання чинності: 19.05.2011 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо облігацій» 3461-VI від 02.06.2011 р. (Набрання чинності: 01.01.2012 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг» 3462-VI від 02.06.2011 р.; (істотна участь) (Набрання чинності: 09.01.2012 р.);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо нагляду на консолідованій основі» 19 травня 2011 року №3394-VI (Набрання чинності: 19.12.2011 р.).

Щодо суті основних положень законів, що стосуються ринку облігацій України, НРА «Рюрік» вважає за необхідне зазначити наступне:

Розробка Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо розкриття інформації на фондовому ринку» від 21 квітня 2011 року №3264-VI[2] була здійснена з метою виконання

[2] Додаткова інформація про законодавчий акт: див. Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №3264-VI. Режим доступу: http://rurik.com.ua/our-research/comments/927-3264.html

Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та пов'язана з необхідністю врахування у законодавстві вимог Директиви Європейського парламенту та Ради ЄС від 4 листопада 2003 року №2003/71/ЄС «Про проспекти, що підлягають опублікуванню при відкритій пропозиції цінних паперів або виставленні їх на продаж».

Зміни, що були внесені в результаті прийняття зазначеного закону, дозволять емітентам цінних паперів (крім пайових) спростити процес реєстрації проспектів емісії.

Зміни, які внесені зазначеним законом, сприятимуть підвищенню захисту прав інвесторів та передбачають, зокрема:

- удосконалення механізму розкриття інформації на фондовому ринку;
- встановлення вимоги щодо складання емітентом проспекту емісії та реєстрації проспекту емісії при закритому розміщенні цінних паперів, а також надання проспекту емісії учасникам розміщення.

Необхідно зазначити, що розкриття інформації емітентами, її обсяг і достовірність відіграє важливу роль у прийнятті власниками цінних паперів або майбутніми інвесторами рішень щодо придбання або продажу тих чи інших цінних паперів, у зв'язку із чим запропоноване вдосконалення сприятиме захисту прав інвесторів, а отже підвищенню довіри до здійснення інвестицій через механізми вітчизняного фондового ринку.

Таким чином, введення в дію зазначеного Закону сприятиме приведення норм Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» у відповідність до вимог законодавства Європейського Союзу, усуне неточності, що містяться у діючому законі, сприятиме підвищенню захисту прав інвесторів.

Зміни, які вносяться Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо іпотечних облігацій» від 21 квітня 2011 року №3265-VI[3], сприятимуть запобіганню порушенням зобов'язань емітента перед власниками іпотечних облігацій та передбачають, зокрема:

- удосконалення законодавчих норм з метою забезпечення якості іпотечного покриття;
- удосконалення механізму здійснення перевірок іпотечного покриття;
- упорядкування дій управителя у разі настання дефолту.

Таким чином, зміни внесені зазначеним Законом сприятимуть належному виконанню зобов'язань емітента за іпотечними облігаціями, виконанню управителем функцій з управління іпотечним покриттям, що забезпечить посилення захисту прав власників іпотечних облігацій.

Розробка Закону України від 22 квітня 2011 р. №3306-VI[4] «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо інсайдерської інформації» була здійснена з метою імплементації норм європейського законодавства в сфері запобіганню використання інсайдерської інформації, зокрема, адаптації до норм Директиви Європейського Парламенту та Ради 2003/6/ЄС від 28.01.2003 р. «Про інсайдерську діяльність та маніпулювання ринком» та до положень Сорока рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF), які передбачають необхідність забезпечити предикативність злочину – інсайдерської торгівлі.

Отже, необхідність імплементації норм зазначеної Директиви потребувала внесення законодавчих змін щодо уточнення поняття «інсайдерської інформації» з метою розповсюдження цього поняття крім цінних паперів й на похідні (деривативи), але лише на ті, які що перебувають в обігу на фондовій біржі.

Таким чином, введення в дію зазначеного Закону сприяє виконанню вимог FATF та адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу в цій сфері. Крім того, цим законом передбачається дерегуляція процесу віднесення інформації до інсайдерської. Так, було застосовано підхід, який використовується регуляторами в світовій практиці, відповідно до якого віднесення до інсайдерської, а отже необхідність розкриття такої інформації, здійснюється емітентом самостійно за принципом її суттєвості тобто спроможності у разі її оприлюднення істотно вплинути на вартість цінних паперів та похідних (деривативів).

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 21 квітня 2011 року №3267-VI[5] передбачає вдосконалення законодавчих норм з метою визначення ефективних механізмів виявлення та сприяння боротьбі з маніпулюванням на фондовому ринку України.

Зазначеним законом, зокрема доповнено Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» статтею 10-1 «Маніпулювання на фондовому ринку», яка містить визначення переліку дій, які належать до маніпулювання цінами на фондовому ринку. Крім того, зазначений закон містить норму, яка передбачає встановлення наявність ознак маніпулювання на фондовому ринку Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Так, необхідно зазначити, що виходячи із важливості та суспільної значимості наслідків здійснення

[3] Додаткова інформація про законодавчий акт: див. Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №3265-VI. Режим доступу: http://rurik.com.ua/our-research/comments/944-comments3265.html
[4] Додаткова інформація про законодавчий акт: див. Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №3306-VI. Режим доступу: http://rurik.com.ua/our-research/comments/933-comments.html
[5] Додаткова інформація про законодавчий акт: див. Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №3267-VI. Режим доступу: http://rurik.com.ua/our-research/comments/942-comments.html

маніпулювання на фондовому ринку, а також специфічності питань, які виникають в процесі організації контролю та нагляду в сфері фондового ринку, наділення Комісії відповідними повноваженнями із зазначеного питання, яке передбачено зазначеними нормами закону, є цілком виправданим.

Так, Комісія є єдиним державним органом, який має повну інформацію щодо стану розвитку фондового ринку та його учасників, та має повноваження на здійснення контролю та нагляду за діяльністю учасників фондового ринку.

Необхідно зазначити, що передбачені зазначеним законом зміни в частині наділення уповноваженого органу додатковими повноваженнями в сфері боротьби з маніпулюванням на фондовому ринку цілком відповідають світовій практиці.

Вивчення європейського досвіду боротьби з маніпулювання на фондовому ринку свідчить, що здійснення контролю в цій сфері пов'язано, перш за все, із наявністю у контролюючих органів функцій кримінального розслідування. Про це свідчить також й американський досвід при якому на державному рівні всі необхідні функції надані Комісії з цінних паперів (SEC).

Внесені законом зміни, також пов'язані із необхідністю адаптації вітчизняного законодавства до норм Директиви Європейського Парламенту та Ради 2003/6/ЄС від 28.01.2003 р. «Про інсайдерську діяльність та маніпулювання ринком», яка містить вимогу щодо наділення компетентних органів усіма наглядовими і слідчими повноваженнями, необхідними для виконання ними своїх функцій з метою сприяння боротьбі з маніпулюванням, та приведення у відповідність до вимог положень Сорока рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF), які передбачають необхідність криміналізації маніпулювання на фондовому ринку та забезпечення предикативності цього злочину.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо облігацій» 3461-VI від 02.06.2011 передбачає усунення недоліків популярного способу придбання житлових приміщень на первинному ринку – через купівлю цільових облігацій, виконання зобов'язань за якими здійснюється шляхом передачі об'єкта (частини об'єкта) житлового будівництва, оскільки встановлює, що емісію «житлових» облігацій може здійснювати юридична особа, яка згідно із законодавством має право на виконання функцій замовника будівництва такого об'єкта, або юридична особа, що уклала договір участі у будівництві житла з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, що мають право власності, оренди чи постійного користування земельною ділянкою, на якій буде розташовано об'єкт житлового будівництва.

Також, закон прямо передбачає відшкодування збитків власникам «житлових» облігацій, якщо за рішенням органів місцевого самоврядування або органів виконавчої влади здійснюється зміна користувача земельної ділянки, яка призначена для спорудження об'єкта житлового будівництва.

При цьому, рішення щодо зміни користувача земельної ділянки не може бути прийнято органами місцевого самоврядування або органами виконавчої влади без передбачення у відповідному місцевому бюджеті видатків для відшкодування збитків власникам таких облігацій. Крім того, прийнятим Законом передбачено розміщення облігацій лише в бездокументарній формі. Це пов'язано з тим, що бездокументарна форма є найбільш захищеною формою існування облігацій при діючій в Україні законодавчій базі стосовно обліку прав власності на цінні папери, оскільки унеможливлює втрату реєстру власників цінних паперів та знижує ризик втрати контролю за обігом цінних паперів.

Отже, основною метою цього Закону та його позитивними наслідками є створення умов для мінімізації ризиків та гарантування захисту законних прав інвесторів, які здійснюють фінансування будівництва об'єктів житлової нерухомості шляхом придбання цільових облігацій, а також запобігання можливим зловживанням при здійснені їх емісії, та підвищення надійності механізму інвестування за допомогою цільових облігацій.

Оскільки основними інвесторами в «житлові» облігації є в переважній більшості громадяни, впровадження системи заходів гарантування захисту законних прав інвесторів, які здійснюють вкладення в цільові облігації, сприятиме підвищенню безпеки здійснення інвестицій в зазначені цінні папери та дозволить захистити права таких інвесторів.

Крім того, цим Законом внесені зміни до статті 30 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» та статті 11 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», які передбачають обов'язок емітента дотримуватись у своїй діяльності вимог зареєстрованого проспекту емісії цінних паперів та застосування фінансової санкції за недотримання зазначених вимог. У разі порушення емітентом цільових облігацій виконання його зобов'язань, передбачених проспектом емісії, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право застосовувати фінансові санкції у розмірі до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за ті самі дії, вчинені повторно протягом року, – у розмірі від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Це дозволить забезпечити дотримання емітентом у своїй діяльності вимог зареєстрованого проспекту емісії цінних паперів та сприятиме підвищенню відповідальності емітентів.

Протягом першого півріччя 2011 року Комісією здійснена розробка та супроводження під час погодження та державної реєстрації наступних нормативно-правових актів.

Нещодавно НКЦПФР на своєму черговому засіданні схвалила проект рішення «Про затвердження Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України». Документ регламентує порядок допуску цінних паперів, зареєстрованих в іноземних юрисдикціях, до обігу на території України, визначає вимоги до їх емітентів, вимоги до розкриття ними інформації та ін.

Також НКЦПФР (у рамках Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу підготувала Законопроект «Про Фонд гарантування інвестицій на фондовому ринку». Даним документом пропонується створити Фонд гарантування інвестицій, за рахунок коштів якого будуть здійснюватися компенсаційні виплати інвесторам – фізичним особам у разі втрати інвестицій – коштів та цінних паперів, переданих торговцю на підставі договору про управління цінними паперами, а також коштів, вкладених у цінні папери інститутів спільного інвестування, емісія яких була здійснена шляхом публічного (відкритого) розміщення. Адже такі види професійної діяльності на фондовому ринку, як діяльність з управління активами інституційних інвесторів і діяльність з управління цінними паперами, є специфічними з точки зору підвищеного ризику. Згідно з пропозицією регулятора, учасниками Фонду гарантування інвестицій мають стати торговці, що отримали ліцензію на право провадження діяльності з управління цінними паперами, а також компанії з управління активами, що здійснюють управління активами пайового інвестиційного фонду, й корпоративні інвестиційні фонди, емісія цінних паперів яких була здійснена шляхом публічного розміщення.

На думку розробників Законопроекту, прийняття документу сприятиме не тільки наближенню законодавства України до законодавства ЄС, а й, що найголовніше, захисту прав інвесторів, здійсненню компенсаційних виплат інвесторам – фізичним особам, які втратили свої кошти та/або цінні папери внаслідок недоступності інвестицій, й підвищенню довіри інвесторів до професійних учасників ринку цінних паперів та активізації інвестиційної діяльності.

Нагадаємо, що директива 97/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 березня 1997 року «Про схеми компенсації інвесторам» передбачає, що усі держави-члени повинні мати схеми компенсацій для інвесторів, які б гарантували узгоджений (гармонізований) мінімальний рівень захисту, принаймні, для невеликого інвестора, у випадку, коли інвестиційна компанія буде неспроможною виконати свої зобов'язання перед клієнтами свого інвестора. Проект Закону «Про Фонд гарантування інвестицій на фондовому ринку» схвалено Кабінетом міністрів та зареєстровано у Верховній Раді за №9069 23 серпня 2011 року.

Розділ 2. Загальний огляд організованого ринку цінних паперів

Станом на кінець І півріччя 2011 року на фондовому ринку України діяли десять організаторів торгівлі. За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (донедавна – ДКЦПФР), обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами за І півріччя 2011 року набув суттєвого розширення та становив 113,6 млрд. грн., що становить близько 86,6% минулорічного обсягу та в 2,4 разу більше, ніж за аналогічний період 2010 року (див. рис. 2.1). Враховуючи, що за останні 4 роки частка обсягу торгів за І півріччя у річному обсязі не перевищувала половини (47,5% у 2008 році, 26,7% у 2009 році, 35,8% у 2010 році), НРА «Рюрік» вкотре підтверджує очікування значного перебільшення минулорічного обсягу виконаних біржових контрактів у поточному році.

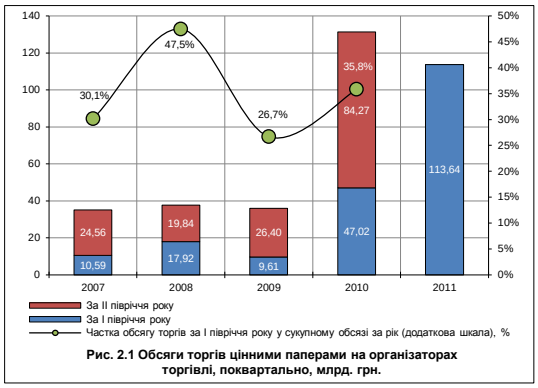

Рис. 2.1 Обсяги торгів цінними паперами на організаторах торгівлі, поквартально, млрд. грн.

За II квартал 2011 року на біржових майданчиках України виконано договорів на загальну суму 57,04 млрд. грн., що на 28,26 млрд. грн., або на 98,19% більше, ніж за відповідний період 2010 року, та на 0,44 млрд. грн., або на 0,78% більше, ніж за І квартал 2011 року (див. рис. 2.2).

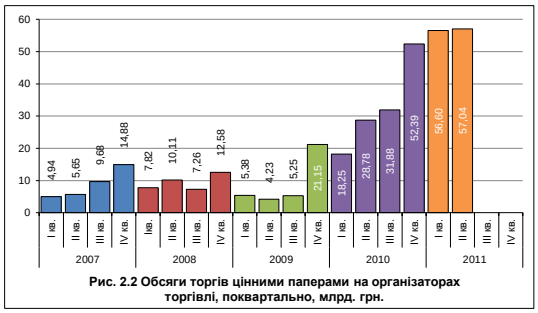

Рис. 2.2 Обсяги торгів цінними паперами на організаторах торгівлі, поквартально, млрд. грн.

За підсумками І півріччя 2011 року ФБ ПФТС відновила лідируючу позицію серед організаторів торгівлі з 33,97% загального обсягу біржових контрактів (46,46% за 2010 рік). З незначним відставанням другу та третю позиції зайняли ФБ «Перспектива» та Українська Біржа з 32,75% та 31,72% загального обсягу торгів відповідно (див. рис. 2.3).

В цілому, НРА «Рюрік» констатує подальшу консолідацію організованого фондового ринку: на 3 найбільші організатори за підсумками І півріччя 2011 року припадає 98,43% сукупного обсягу торгів на організованому ринку (95,32% у 2010 році, 79,57% у 2009 році).

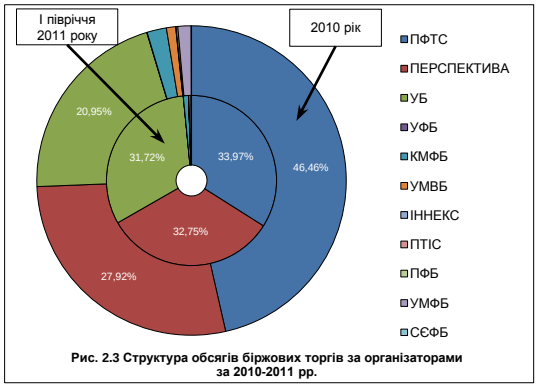

Рис. 2.3 Структура обсягів біржових торгів за організаторами за 2010-2011 рр.

Структуру обсягів торгів на біржовому ринку у 2010 та 2011 роках наведено у Додатку А та Додатку Б відповідно.

Структуру обсягів торгів на біржовому ринку України у розрізі організаторів торгівлі протягом 2007-2011 років наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 Структура обсягів торгів на біржовому ринку України у розрізі організаторів торгівлі протягом 2007-2011 років, млн. грн.

Організатор	2007 рік		2008 рік		2009 рік		2010 рік		І півріччя 2011 року	
	Обсяг	Частка	Обсяг	Частка	Обсяг	Частка	Обсяг	Частка	Обсяг	Частка
УФБ	81,11	0,23%	90,49	0,24%	58,80	0,16%	54,39	0,04%	6,98	0,01%
КМФБ	443,90	1,26%	1 180,71	3,13%	1 573,51	4,37%	2 663,63	2,03%	1 108,81	0,98%
ПФТС	30 768,64	87,54%	33 991,89	90,02%	13 955,44	38,75%	60 991,25	46,46%	38 596,67	33,96%
УМВБ	58,03	0,17%	101,88	0,27%	1 828,78	5,08%	1 267,60	0,97%	1,34	0,00%
ІННЕКС	961,49	2,74%	86,37	0,23%	205,43	0,57%	72,94	0,06%	18,46	0,02%
ПТІС	2 237,02	6,36%	4,02	0,01%	787,79	2,19%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ПФБ	35,22	0,10%	212,21	0,56%	970,39	2,69%	220,15	0,17%	79,25	0,07%
УМФБ	58,03	0,17%	529,97	1,40%	1 796,32	4,99%	1 808,97	1,38%	419,87	0,37%
ПЕРСПЕКТИВА	436,61	1,24%	1 374,51	3,64%	11 412,45	31,69%	36 649,58	27,92%	37 214,74	32,75%
СЄФБ	0,00	0,00%	187,73	0,50%	136,97	0,38%	50,59	0,04%	135,61	0,12%
УБ	0,00	0,00%	0,00	0,00%	3 288,18	9,13%	27 510,42	20,95%	36 045,66	31,72%
Всього	**35 149,72**	**100,00%**	**37 759,79**	**100,00%**	**36 014,01**	**100,00%**	**131 289,56**	**100,00%**	**113 637,40**	**100,00%**

Щоденні обсяги торгів цінними паперами на організованому ринку за І півріччя 2009-2011 років показано на рис. 2.4. Традиційно, найбільший обсяг торгів (за день) було зафіксовано у березні, а саме 17 березня 2011 року (2 132 млн. грн.), що є суттєво більшим значенням, ніж у І півріччях 2009-2010 рр. (31 березня 2010 року – 1 364 млн. грн., 20 березня 2009 року – 1 538 млн. грн.).

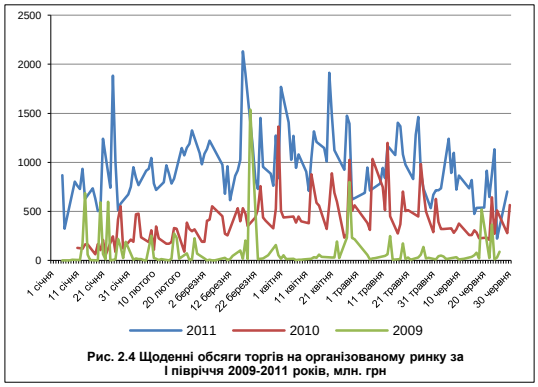

Рис. 2.4 Щоденні обсяги торгів на організованому ринку за І півріччя 2009-2011 років, млн. грн

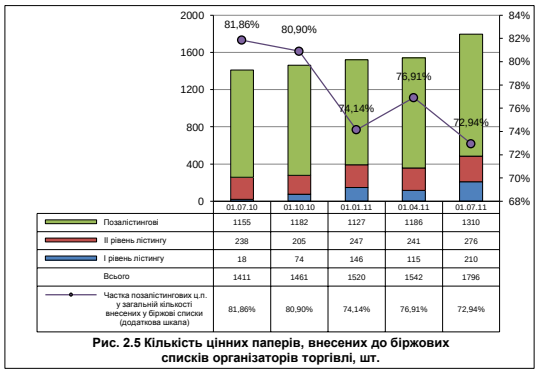

Рис. 2.5 Кількість цінних паперів, внесених до біржових списків організаторів торгівлі, шт.

Станом на 01.07.2011 р. до біржових списків організаторів торгівлі внесено 1 796 цінних паперів, з них: акцій – 918, облігацій підприємств – 386, цінних паперів ICI – 168, державних облігацій України – 200, облігацій місцевих позик – 21, деривативів –101, іпотечних облігацій – 2.

Кількість цінних паперів, які внесено до біржових реєстрів організаторів торгівлі, станом на 01.07.2011 р. становила 379 одиниць. У біржовому реєстрі за І рівнем лістингу знаходилось 120 цінних паперів (з урахуванням перебування у біржовому реєстрі декількох організаторів торгівлі – 210 цінних паперів), за ІІ рівнем лістингу – 259 цінних паперів (з урахуванням перебування у біржовому реєстрі декількох організаторів торгівлі – 276 цінних паперів). Цінні папери емітентів, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржових списків як поза лістингові цінні папери та станом на 01.07.2011 р. становлять найбільшу кількість цінних паперів емітентів, які допущено до обігу на організаторах торгівлі (див. рис. 2.5).

За І півріччя 2011 року найбільший обсяг торгів цінними паперами на організованому ринку України у розрізі інструментів здійснено з акціями (45,33 млрд. грн, 39,89% сукупного обсягу торгів). Державні облігації, що мали найбільшу питому вагу у обсязі торгів у 2010 році, зайняли другу позицію з обсягом 39,23 млрд. грн, або 34,52% сукупного обсягу торгів. Обсяги торгів з облігаціями підприємств поступово збільшуються та за результатами І півріччя 2011 року становлять 11,2 млрд. грн, або 9,86% сукупного обсягу торгів. Обсяг торгів з облігаціями місцевих позик, як і у попередні періоди, залишився відносно невеликим та за результатами І півріччя 2011 року становив 0,25 млрд. грн., або 0,22% сукупного обсягу торгів (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2 Обсяги торгів на біржовому ринку України у розрізі видів цінних паперів протягом 2006-2011 років, млрд. грн.

Вид цінного папера	Період											
	2006 рік		2007 рік		2008 рік		2009 рік		2010 рік		І півріччя 2011 року	
	Обсяг	Частка у загальному обсязі	Обсяг	Частка у загальному обсязі	Обсяг	Частка у загальному обсязі	Обсяг	Частка у загальному обсязі	Обсяг	Частка у загальному обсязі	Обсяг	Частка у загальному обсязі
Акції	6,95	23,92%	13,61	38,72%	11,82	31,30%	13,54	37,60%	52,71	40,15%	45,33	39,89%
Державні облігації України	8,51	29,29%	2,77	7,88%	8,55	22,64%	8,18	22,72%	60,86	46,36%	39,23	34,52%
Облігації підприємств	12,13	41,76%	17,36	49,39%	16,61	43,99%	7,07	19,63%	6,71	5,11%	11,20	9,86%
Облігації місцевих позик	0,99	3,41%	0,79	2,25%	0,46	1,22%	0,03	0,08%	0,14	0,11%	0,25	0,22%
Інвестиційні сертифікати	0,33	1,14%	0,43	1,22%	0,2	0,53%	7,14	19,83%	7,14	5,44%	6,58	5,79%
Похідні цінні папери	0,09	0,31%	0,05	0,14%	0,12	0,32%	0,05	0,14%	3,73	2,84%	11,05	9,72%
Інші	0,05	0,17%	0,13	0,37%	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього	**29,05**	**100,00%**	**35,15**	**100,00%**	**37,76**	**100,00%**	**36,01**	**100,00%**	**131,29**	**100,00%**	**113,64**	**100,00%**

За останніми даними НБУ, частка операцій з цінними паперами, які вільно обертаються на фондовому ринку, не перевищує 8,5 % від його загального обороту.

Незважаючи на певне збільшення частки операцій з цінними паперами, що здійснюються на біржовому ринку фондовий ринок залишається надзвичайно закритим: приблизно 90,0% усіх операцій на ньому здійснюються в так званому приватному режимі; дефіцит цінних паперів, що вільно обертаються на ринку, та операцій з ними перешкоджає встановленню об'єктивної вартості та дохідності вітчизняних цінних паперів; це унеможливлює активне використання цінних паперів як поширеного інструменту ліквідної застави, звужуючи можливості Національного банку України під час рефінансування банків та здійснення операцій на відкритому ринку; за цих умов Національний банк України змушений здійснювати емісію гривні, використовуючи переважно валютний канал, що, з одного боку, спричинює залежність грошового обігу від іноземної валюти та

курсу гривні, а з іншого – пояснює невисоку чутливість грошової маси та реальної економіки до змін відсоткових ставок.

Позитивної оцінки вимагає факт того, що Національний банк України сприяє розвитку ринку корпоративних облігацій, зберігаючи за ними статус фінансових інструментів, з якими він може працювати під час здійснення рефінансування банків, що, на думку НРА «Рюрік», додатково стимулює відновлення ринку корпоративних бондів.

Вторинний ринок, як і раніше, займає найбільшу частку обсягу торгів на організаторах торгівлі (74,22% за І півріччя 2011 року) (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3 Обсяги торгів на біржовому ринку України у розрізі видів цінних паперів, організаторів та типу ринку протягом І півріччя 2011 року, млн. грн.

Організатор торгівлі	Первинний ринок						Вторинний ринок							Ринок приватизації	Строковий ринок	Ринок репо					Загальний обсяг торгів на організаторах торгівлі
	Акції	Облігації підприємств	Похідні цінні папери (деривативи)	Державні облігації України	Облігації місцевих позик	Обсяг торгів на первинному ринку	Акції	Облігації підприємств	Державні облігації України	Облігації місцевих позик	Інвестиційні сертифікати	Похідні цінні папери (деривативи)	Обсяг торгів на вторинному ринку	Акції	Похідні цінні папери (деривативи)	Акції	Облігації підприємств	Облігації місцевих позик	Інвестиційні сертифікати	Обсяг торгів на ринку Репо	
УФБ	0	0	0,04	0	0	0,04	3,98	0,01	0	0	0,03	2,04	6,05	0,9	0	0	0	0	0	0	**6,99**
КМФБ	0	926,41	0	0	0	926,41	104,32	42,5	0	0	32,7	0	179,53	2,86	0	0	0	0	0	0	**1108,80**
Іннекс	0	16,45	0	0	0	16,45	0,11	0	0	0	0	0	0,11	1,89	0	0	0	0	0	0	**18,46**
ПФБ	0	0	0	0	0	0	74,43	1,52	0	0	3,3	0	79,25	0	0	0	0	0	0	0	**79,25**
УМВБ	0,21	0	1,13	0	0	1,34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1,34**
УМФБ	0	0	0	0	0	0	208,52	89,87	0	0	121,38	0	419,77	0,1	0	0	0	0	0	0	**419,87**
СЕФБ	0	115	0	0	0	115	8,59	1,04	0	0	10,8	0	20,42	0,18	0	0	0	0	0	0	**135,61**
ПФТС	0	4046,50	0	0	0	4046,50	1323,99	809,61	32371,22	33,3	16,3	0	34554,41	1,45	0	4,13	0	0	0,19	4,31	**38606,67**
Перспектива	0	1424,15	0	0	0	1424,15	20657,13	2553,08	6285,78	0	6254,45	40,16	35790,59	0	0	0	0	0	0	0	**37214,74**
УБ	0	1008,47	0	0	133	1141,47	12478,99	101,09	573,25	4,17	134,72	0	13292,20	0	11003,44	10460,01	68,14	75,33	5,08	10608,56	**36045,66**
Всього	**0,21**	**7536,99**	**1,17**	**0**	**133**	**7671,37**	**34860,05**	**3598,71**	**39230,25**	**37,47**	**6573,67**	**42,19**	**84342,34**	**7,38**	**11003,44**	**10464,14**	**68,14**	**75,33**	**5,26**	**10612,87**	**113637,39**

За підсумками загального огляду ринку цінних паперів України у І півріччя 2011 року НРА «Рюрік» вважає за потрібне відмітити наступні особливості:

- обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами за І півріччя 2011 року набув суттєвого розширення та становив 113,6 млрд. грн., що становить близько 86,6% минулорічного обсягу та в 2,4 разу більше, ніж за аналогічний період 2010 року;
- за ІІ квартал 2011 року на біржових майданчиках України виконано договорів на загальну суму 57,04 млрд. грн., що на 28,26 млрд. грн., або на 98,19% більше, ніж за відповідний період 2010 року, та на 0,44 млрд. грн., або на 0,78% більше, ніж за І квартал 2011 року;
- подальша консолідація організованого фондового ринку: на 3 найбільші організатори за підсумками І півріччя 2011 року припадає 98,43% сукупного обсягу торгів на організованому ринку (95,32% у 2010 році, 79,57% у 2009 році);
- за І півріччя 2011 року найбільший обсяг торгів цінними паперами на організованому ринку України у розрізі інструментів здійснено з акціями (45,33 млрд. грн, 39,89% сукупного обсягу торгів). Обсяги торгів з облігаціями підприємств поступово збільшуються та за результатами І півріччя 2011 року становлять 11,2 млрд. грн, або 9,86% сукупного обсягу торгів;
- вторинний ринок, як і раніше, займає найбільшу частку обсягу торгів на організаторах торгівлі (74,22% за І півріччя 2011 року).

Розділ 3. Місце облігацій на фондовому ринку України

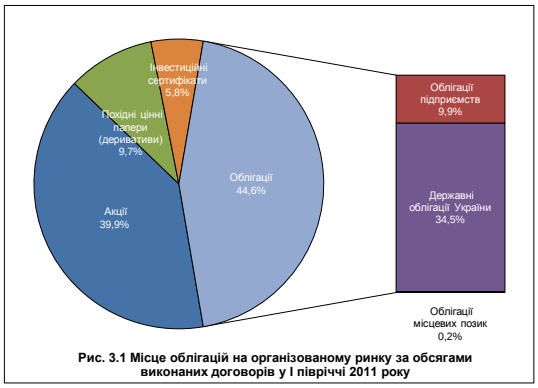

Рис. 3.1 Місце облігацій на організованому ринку за обсягами виконаних договорів у І півріччі 2011 року

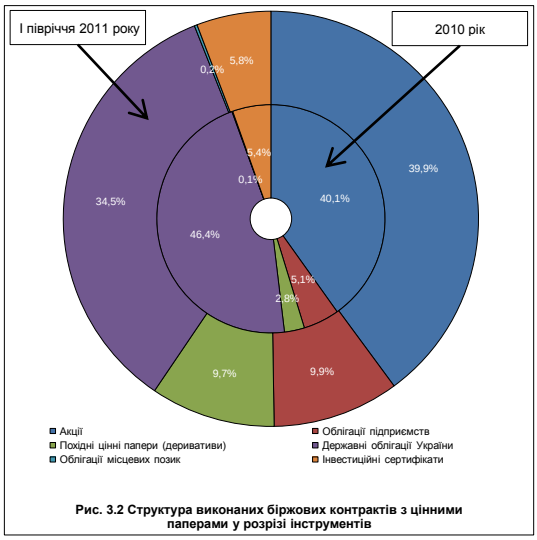

Рис. 3.2 Структура виконаних біржових контрактів з цінними паперами у розрізі інструментів

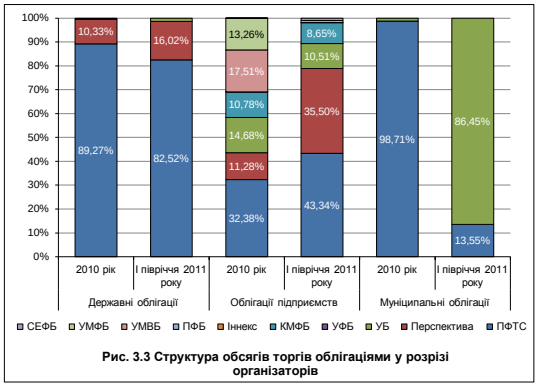

Рис. 3.3 Структура обсягів торгів облігаціями у розрізі організаторів

Обсяги торгів облігаціями на організованому ринку України у І півріччі 2011 року становили 50,68 млрд. грн., або 44,6% сукупного обсягу виконаних договорів з цінними паперами на організаторах (67,72 млрд. грн., або 51,58% сукупного обсягу виконаних договорів з цінними паперами на організаторах у 2010 році) (див. рис. 3.1).

За результатами І півріччя 2011 року частка обсягів торгів на організованому ринку з корпоративними облігаціями зросла до 9,9% (11,2 млрд. грн.) сукупного обсягу торгів, що суттєво перевищує показник 2010 року – 5,1% (6,71 млрд. грн.) (див. рис. 3.2).

Проте обсяги торгів з державними облігаціями, що у минулому році становили рекордні 60,86 млрд. грн., або 46,4% сукупного обсягу, за результатами І півріччя 2011 року суттєво звузили свою частку, склавши за результатами І півріччя 2011 року 39,23 млрд. грн., або 34,5% сукупного обсягу торгів.

Обсяги торгів з муніципальними облігаціями, враховуючи відносно невеликий обсяг останніх в обігу, так і не набули значного розширення, склавши за результатами І півріччя 2011 року всього 0,25 млрд. грн., або 0,22% сукупного обсягу.

Торгівля державними облігаціями у І півріччі 2011 року, як і у попередньому році, відбувалась переважно на ФБ ПФТС (82,52% обсягу торгів державними облігаціями на організаторах) та УБ (16,02% обсягу торгів державними облігаціями на організаторах) (див. рис. 3.3).

Найбільший обсяг контрактів з облігаціями підприємств у І півріччі 2011 року виконано також на ФБ ПФТС – 43,34% обсягу торгів облігаціями підприємств на організаторах, на УБ – 10,51%, на фондовій біржі «Перспектива» – 35,5%.

Торгівля муніципальними облігаціями за результатами І півріччя 2011 року «переїхала» з ФБ ПФТС (98,71% обсягу торгів муніципальними облігаціями на організаторах у 2010 році) до УБ (86,45% обсягу торгів муніципальними облігаціями на організаторах у І півріччі 2011 року).

За підсумками загального огляду місця облігацій на фондовому ринку України у І півріччі 2011 року НРА «Рюрік» вважає за потрібне відмітити наступні особливості:

- обсяги торгів облігаціями на організованому ринку України у І півріччя 2011 року становили 50,68 млрд. грн., або 44,6% сукупного обсягу виконаних договорів з цінними паперами на організаторах;
- за результатами І півріччя 2011 року частка обсягів торгів на організованому ринку з корпоративними облігаціями зросла до 9,9% (11,2 млрд. грн.) сукупного обсягу торгів, що суттєво перевищує показник 2010 року – 5,1% (6,71 млрд. грн.);
- найбільший обсяг контрактів з облігаціями підприємств у І півріччі 2011 року виконано на ФБ ПФТС – 43,34% обсягу торгів облігаціями підприємств на організаторах, на УБ – 10,51%, на фондовій біржі «Перспектива» – 35,5%.

Розділ 4. Первинний ринок облігацій

За даними НКЦПФР, обсяг залучених в економіку України інвестицій через інструменти фондового ринку у І півріччі 2011 року становив 75,32 млрд. грн., що майже у 2 рази більше, ніж у відповідному періоді 2010 року (І півріччя 2010 року – 38,09 млрд. грн.).

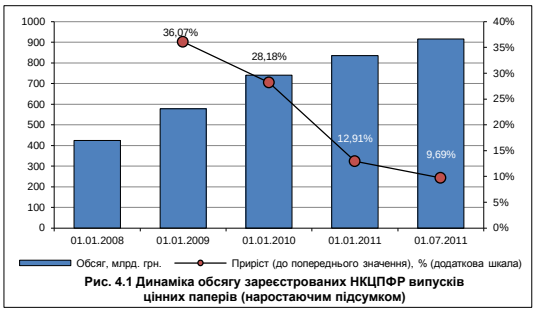

Рис. 4.1 Динаміка обсягу зареєстрованих НКЦПФР випусків цінних паперів (наростаючим підсумком)

Обсяг випусків цінних паперів є одним з головних показників розвитку ринку цінних паперів. Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів у І півріччі 2011 року, зареєстрованих ДКЦПФР, продемонстрував суттєве зростання та станом на 01.07.2011 р. становив 916,56 млрд. грн. (див. рис. 4.1).

Протягом І півріччя 2011 року НКЦПФР зареєстровано випуски емісійних цінних паперів на загальну суму 80,95 млрд. грн. (див. рис. 4.2), у тому числі:

- акцій – на суму 35,3 млрд. грн.;
- облігацій підприємств – на суму 16,58 млрд. грн.;
- опціонів – на суму 90,2 тис. грн.;
- облігацій місцевих позик – на суму 400,0 млн. грн.;
- інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів – на суму 26,6 млрд. грн.;
- акцій корпоративних інвестиційних фондів – на суму 2,07 млрд. грн.

Рис. 4.2 Обсяги зареєстрованих НКЦПФР випусків цінних паперів, за період, млрд. грн.

Таким чином, серед фінансових інструментів найбільші обсяги випусків зареєстровано з акціями – 43,61%, та з цінними паперами ICI – 35,42% від сукупного обсягу випусків емісійних цінних паперів у І півріччі 2011 року. Обсяг випусків корпоративних бондів становив 20,48% сукупного обсягу зареєстрованих випусків цінних паперів у І півріччі 2011 року.

Рис. 4.3 Обсяг та кількість зареєстрованих випусків корпоративних облігацій

Протягом І півріччя 2011 року НКЦПФР зареєстровано 80 випусків облігацій підприємств на суму 16,58 млрд. грн. (див. рис. 4.3). У порівнянні з І півріччям 2010 року, обсяг зареєстрованих випусків облігацій підприємств збільшився на 15,41 млрд. грн.

Середня вартість облігаційного випуску у І півріччі 2011 року досягла рекордних 207,26 млн. грн., що майже втричі більше, ніж у 2010 році, та є найбільшим значенням з 2001 року (див. рис. 3.4).

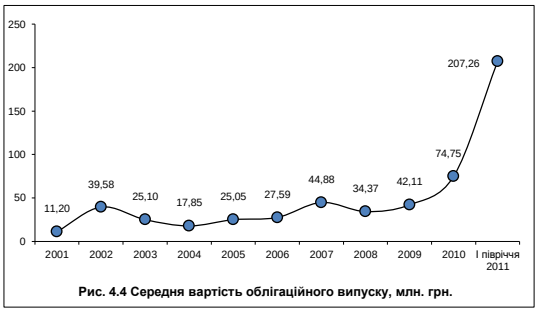

Рис. 4.4 Середня вартість облігаційного випуску, млн. грн.

У І півріччі 2011 року 44,0% обсягу випусків корпоративних облігацій здійснено банками (7,3 млрд. грн.), 56,0% – підприємствами (9,28 млрд. грн.) (див. рис. 4.5)

Тенденція останніх 10 років (найбільшою питомою вагою в загальному обсязі зареєстрованих випусків облігацій характеризувались облігаційні випуски підприємств) може бути порушена у поточному році, адже банки починають виходити на ринок корпоративних облігацій не тільки у якості інвесторів, а й в якості емітентів.

Третій рік поспіль страхові компанії не залучали інвестиційні кошти шляхом емісії боргових зобов'язань.

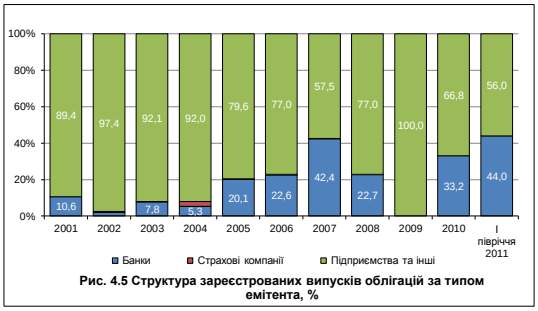

Рис. 4.5 Структура зареєстрованих випусків облігацій за типом емітента, %

У І півріччі 2011 року до п'ятірки найбільших випусків облігацій підприємств потрапили два випуски банків: ПАТ Комерційний банк «ПриватБанк» з емісією обсягом 2 млрд. грн. та ПАТ КБ «Правекс-банк» з емісією обсягом 500 млн. грн. У 2010 році до п'ятірки найбільших випусків облігацій підприємств потрапили три випуски банків: ПАТ «Дочірній банк Сбербанку Росії» з емісією обсягом 750 млн. грн., ПАТ Комерційний банк «ПриватБанк» з емісією обсягом 500 млн. грн. та ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України» з емісією 400 млн. грн. (див. табл. 4.1).

Також НРА «Рюрік» констатує суттєве підвищення концентрації первинного ринку корпоративних облігацій, адже на 5 найбільших зареєстрованих випусків у І півріччі 2011 року припадає 49,75% сукупного обсягу зареєстрованих випусків корпоративних бондів (25,18% у 2010 році).

Таблиця 4.1 Перелік емітентів, які зареєстрували найбільші випуски облігацій, млн. грн.

Перелік емітентів, які зареєстрували найбільші випуски облігацій у І півріччі 2011 року

Назва емітента	Обсяг випуску, млн. грн.	Частка у загальному обсязі емісій, %
ТОВ «ЕСУ»	5300	31,96%
ПАТ Комерційний банк «ПриватБанк»	2000	12,06%
ПАТ КБ «Правекс-банк»	500	3,02%
ТОВ Агрокомплекс «Зелена долина»	300	1,81%
ПАТ «Київхліб»	150	0,90%
СУМА:	**8250**	**49,75%**

Перелік емітентів, які зареєстрували найбільші випуски облігацій у 2010 році

Назва емітента	Обсяг випуску, млн. грн.	Частка у загальному обсязі емісій, %
ПАТ «Дочірній банк Сбербанку Росії»	750	7,90%
ПАТ Комерційний банк «ПриватБанк»	500	5,27%
ТОВ Торгівельно-житловий комплекс «Київський»	440	4,64%
ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України»	400	4,21%
ТОВ «Іпотечна компанія «Аркада-Фонд»	300	3,16%
СУМА:	**2390**	**25,18%**

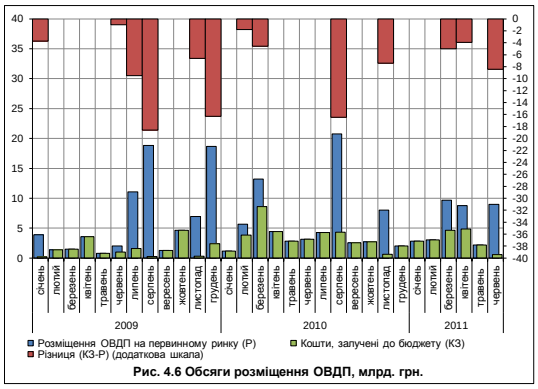

Рис. 4.6 Обсяги розміщення ОВДП, млрд. грн.

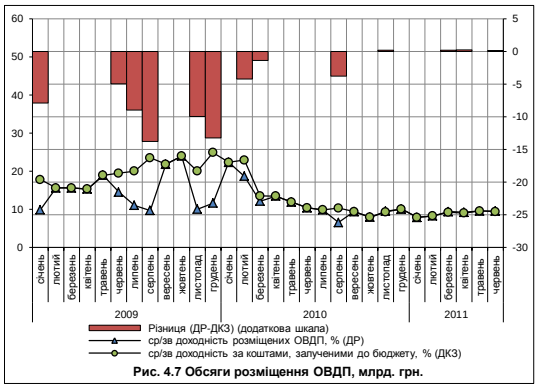

Рис. 4.7 Обсяги розміщення ОВДП, млрд. грн.

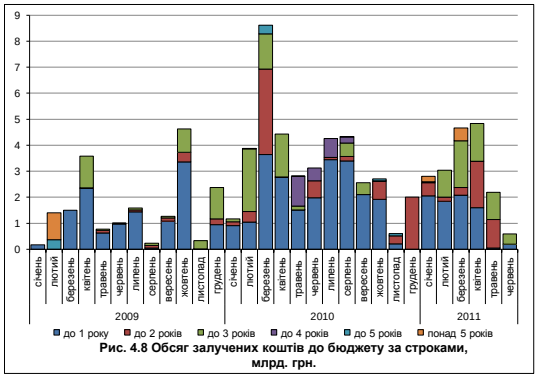

Рис. 4.8 Обсяг залучених коштів до бюджету за строками, млрд. грн.

У І півріччі 2011 року Міністерством фінансів України було розміщено облігацій внутрішніх державних позик на загальну суму 35 469,97 млн. грн. із середньозваженою дохідністю 9,15% річних, із них:

− сума коштів, що надійшла до Державного бюджету України в І півріччі 2011 року за результатами проведення аукціонів з первинного розміщення ОВДП, становила 18 115,97 млн. грн. із середньозваженою дохідністю 8,81% річних;
− випущено ОВДП для збільшення формування статутного капіталу банків протягом І півріччя 2011 року на загальну суму 8 854,001 млн. грн. із середньозваженою дохідністю 9,50% річних;
− випущено ОВДП для збільшення формування статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» І півріччі 2011 року на загальну суму 8 500,00 млн. грн. із середньозваженою дохідністю 9,50% річних.

Обсяги розміщених ОВДП та коштів, залучених від розміщення останніх, з помісячною розбивкою наведено на рис. 4.6.

В цілому, середньозважена дохідність, за якою Міністерству фінансів України вдавалось залучати кошти шляхом розміщення ОВД, протягом І півріччя 2011 року майже зрівнялась з середньозваженою дохідністю ОВДП, запропонованих для розміщення (див. рис. 4.7).

Як і у попередні роки, у І півріччі 2011 року найбільшим попитом користувались короткострокові та середньострокові ОВДП – до 1 року, до 2 років та до 3 років (див. рис. 4.8).

Середньозважена дохідність за розміщеними облігаціями внутрішньої державної позики протягом І півріччя 2011 року поступово знижувалась та була значно нижчою, ніж у попередні роки. Водночас дохідність за короткостроковими ОВДП до 1 року протягом І півріччя 2011 року була дещо нижчою, аніж дохідність за облігаціями строком до 2 років та до 3 років. Динаміку середньозваженої дохідності, встановленою за результатами аукціонів Міністерства фінансів, внаслідок яких було залучено кошти до бюджету, показано на рис. 4.9 з розподілом з строками обігу ОВДП.

Протягом І півріччя 2011 року НКЦПФР зареєстровано випуск облігацій внутрішньої позики Автономної Республіки Крим. За планом, розмір запозичення (основна сума боргу) становить 400,0 млн. грн., в тому числі: серія «А» – 133 млн. грн., з терміном погашення – не пізніше 31 грудня 2014 року; серія «В» – 133 млн. грн., з терміном погашення – не пізніше 31 грудня 2015 року; серія «С» – 134 млн. грн., з терміном погашення – не пізніше 31 грудня 2016 року (див. рис. 4.10).

Період, на який здійснюються запозичення – 3 роки, 4 роки та 5 років відповідно. Відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією «А» – не повинна перевищувати 14,5% річних; відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією «В» – не повинна перевищувати 15% річних; відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією «С» – не повинна перевищувати 16% річних. Сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щоквартальними платежами. Повний перелік запозичень муніципалітетів, за даними Міністерства фінансів, наведено у Додатку В.

За підсумками огляду первинного ринку облігацій України у І півріччі 2011 року НРА «Рюрік» вважає за потрібне відмітити наступні особливості:

- загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів у І півріччі 2011 року, зареєстрованих НКЦПФР, продемонстрував суттєве зростання та станом на 01.07.2011 р. становив 916,56 млрд. грн.;
- обсяг випусків корпоративних бондів становив 20,48% сукупного обсягу зареєстрованих випусків цінних паперів у І півріччі 2011 року;
- у І півріччі 2011 року 44,0% обсягу випусків корпоративних облігацій здійснено банками (7,3 млрд. грн.), 56,0% – підприємствами (9,28 млрд. грн.);
- середня вартість облігаційного випуску у І півріччі 2011 року досягла рекордних 207,26 млн. грн., що майже втричі більше, ніж у 2010 році, та є найбільшим значенням з 2001 року;
- суттєве підвищення концентрації первинного ринку корпоративних облігацій: на 5 найбільших зареєстрованих випусків у І півріччі 2011 року припадає 49,75% сукупного обсягу зареєстрованих випусків корпоративних бондів (25,18% у 2010 році);
- в цілому, середньозважена дохідність, за якою Міністерству фінансів України вдавалось залучати кошти шляхом розміщення ОВД, протягом І півріччя 2011 року майже зрівнялась з середньозваженою дохідністю ОВДП, запропонованих для розміщення;
- протягом І півріччя 2011 року НКЦПФР зареєстровано випуск облігацій внутрішньої позики Автономної Республіки Крим – основна сума боргу становить 400,0 млн. грн.

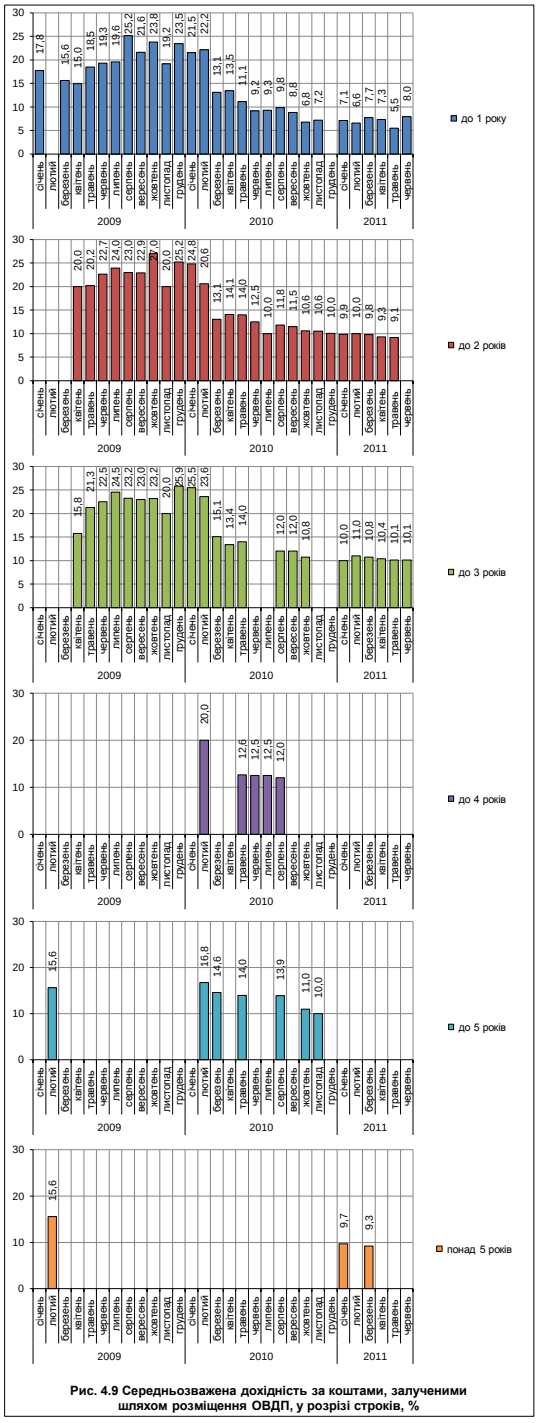

Рис. 4.9 Середньозважена дохідність за коштами, залученими шляхом розміщення ОВДП, у розрізі строків, %

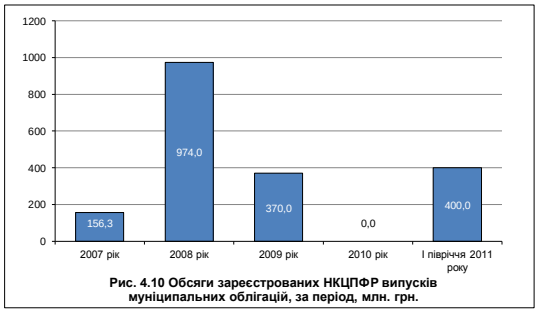

Рис. 4.10 Обсяги зареєстрованих НКЦПФР випусків муніципальних облігацій, за період, млн. грн.

Розділ 5. Вторинний ринок облігацій

За результатами І півріччя 2011 року 43,34% (32,38% у 2010 році) загального обсягу торгівлі корпоративними облігаціями здійснено на ФБ ПФТС. За станом на 01.07.2011 р. у Біржовому списку ФБ ПФТС зазначено 864 цінних паперів: акцій – 350, корпоративних облігацій – 279, цінних паперів ІСІ – 121, державних облігацій – 100, муніципальних облігацій – 14.

У І півріччі 2011 року обсяг торгів на ФБ ПФТС ОВДП, акціями, корпоративними облігаціями та муніципальними цінними паперами підвищився порівняно з аналогічним періодом 2010 року більше ніж у 1,4 разу і становив 38,6 млрд. грн. (у січні–червні 2010 року – майже 27,2 млрд. грн.). Збільшення відбулося за рахунок зростання обсягів торгів корпоративними облігаціями.

Обсяг торгів на ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року порівняно з відповідним періодом 2010 року мав таку динаміку:

– за ОВДП – збільшився в 1,3 разу і становив 32 427,41 млн. грн. (у січні–червні 2010 року – 24 620,23 млн. грн.);
– за корпоративними облігаціями – збільшився в 7,7 разу і становив 4 858,06 млн. грн. (у січні–червні 2010 року – 629,72 млн. грн.);
– за акціями – зменшився майже в 1,4 разу і становив 1 301,99 млн. грн. (у січні–червні 2010 року – 1 807,88 млн. грн.);
– за муніципальними цінними паперами – зменшився майже в 3,5 разу і становив 33,62 млн. грн. (у січні–червні 2010 року – 117,30 млн. грн.).

Ринок корпоративних облігацій посів друге місце в торгах ФБ ПФТС. За І півріччя 2011 року обсяг операцій з ними становив 4 858,06 млн. грн., а їх частка в загальних торгах ФБ ПФТС – 12,56%.

За даними НБУ, перелік емітентів облігацій-лідерів за обсягами торгів на ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року показано в табл. 5.1.

За облігаціями, що мали найбільший попит протягом І півріччя 2011 року (див. табл. 5.1), сукупний обсяг торгів становив 18,43 млн. грн., що становить 0,38% загального обсягу торгів корпоративними облігаціями на ФБ ПФТС.

Найбільшу кількість угод було укладено за облігаціями компаній, наведених у таблиці 5.2. Серед переліку емітентів, зазначених у табл. 5.2, лише 4 – комерційні банки, тому ще зарано говорити про відновлення докризових позицій банків як учасників ринку цінних паперів в ролі крупних емітентів облігацій.

За підсумками І півріччя 2011 року до рейтингу ФБ ПФТС увійшло 50 корпоративних облігацій (у 2010 році – 76) (див. табл. 5.3).

Три з десяти випусків корпоративних облігацій з найвищим рейтингом ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року емітовані комерційними банками та, на думку НРА «Рюрік», мають високу інвестиційну привабливість. Цей факт говорить про поступову активізацію діяльності банків на ринку облігацій в якості емітентів крупних випусків (3 з 10 за результатами 2010 року). У 2009 році до рейтингу корпоративних облігацій ФБ ПФТС не потрапило жодного облігаційного випуску банків, хоча в докризовий період їх частка була вагомішою.

У табл. 5.4 вказано перелік торгівців корпоративними облігаціями, що мали найвищий рейтинг на ФБ ПФТС за підсумками І півріччя 2011 року.

Таблиця 5.1 Облігації-лідери за обсягами торгів на ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року

Назва емітента, серія облігації	Обсяг торгів, тис. грн.	Кількість угод
ІГ «АЛЬТЕРА ФІНАНС» (серія А)	3 100,29	3
ТОВ «Євро Лізинг» (серія В)	3 010,00	3
Готель «Ореанда» (серія А)	2 575,70	7
ВАТ «ЕК «Севастопольенерго» (серія А)	2 564,21	6
ВАТ «Кіровоградобленерго» (серія А)	2 562,48	6
ВАТ «ЕК «Житомиробленерго» (серія А)	2 533,97	6
ПАТ «КБ «Хрещатик» (серія G)	2 079,78	2

Таблиця 5.2 Облігації-лідери за кількістю угод на ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року

Назва емітента, серія облігації	Кількість угод
ПАТ "КБ "Хрещатик"(серія F)	21
ПАТ "КБ "Хрещатик"(серія H)	11
Готель «Ореанда» (серія А)	7
ВАТ «ЕК «Севастопольенерго» (серія А)	6
ВАТ «Кіровоградобленерго» (серія А)	6
ВАТ «ЕК «Житомиробленерго» (серія А)	6
ІГ "АЛЬТЕРА ФІНАНС" (серія А)	3
ТОВ "Євро Лізинг" (серія В)	3
ТОВ "ТПК "Омега-автопоставка" (серія А)	3
АБ "Укргазбанк"	3
ТОВ "Костянтинівський завод металургійного обладнання" (серія А)	3
ВАТ "Кредитпромбанк" (серія D)	3

Таблиця 5.3 Облігації підприємств-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	*Назва/емітент*	*Рейтинг*
	Котирувальний список 2 рівня	
1	ПТК ТОВ Агромат (серія Е)	1
2	Мегабанк (серія Н)	2
3	Промінвестбанк (серія В)	3
4	ТОВ "ГРУПА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ" (серія А)	4
5	ПроКредит Банк (серія G)	5
6	Богдан Моторс (серія В)	6
7	ЗАТ "Веста-Дніпро" (серія С)	7
8	Будівельна фірма (серія А)	8
9	СЦ Чорноморець (серія А)	8
10	Бізнес-центр Примор я (серія А)	8

Таблиця 5.4 Торговці облігаціями підприємств-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	*Назва компанії*	*Рейтинг*
1	АТ "УкрСиббанк"	1
2	ПАТ "ВТБ Банк"	2
3	ТОВ "Інвестиційний Капітал Україна"	3
4	ТОВ "Регата Інвестментс"	4
5	ТОВ "Агенство цінних паперів "Кредо-Інвест"	5
6	ПАТ "Універсал Банк"	6
7	ТОВ "Брокерський дім "Фінансист"	7
8	ТОВ "Альтус-Фінанс"	8
9	ПАТ "Сбербанк Росії"	9
10	ПАТ "Імексбанк"	10

На вторинному (організованому) ринку державних цінних паперів обсяг укладених угод за І півріччя 2011 року становив 39 189,25 млн. грн., проте за відповідний період 2010 року – 24 679,75 млн. грн. Середньозважений рівень дохідності за цими операціями коливався в січні–червні 2011 року в діапазоні 8,46% – 9,49%, а в аналогічному періоді 2010 року – 10,67% – 15,66 %.

Аналіз обігу цінних паперів на ФБ ПФТС свідчить, що в січні – червні 2011 року найбільша частка операцій припадає на державні облігації. Обсяг торгів з ними становив 32 427,41 млн. грн., а частка ринку – 83,87%.

Обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку, за даними НБУ, за І півріччя 2011 року становив 172,95 млрд. грн. При цьому 8,8% обсягу операцій (15,14 млрд. грн.) з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку виконано НБУ, решта – суб'єктами господарювання (див. рис. 5.1).

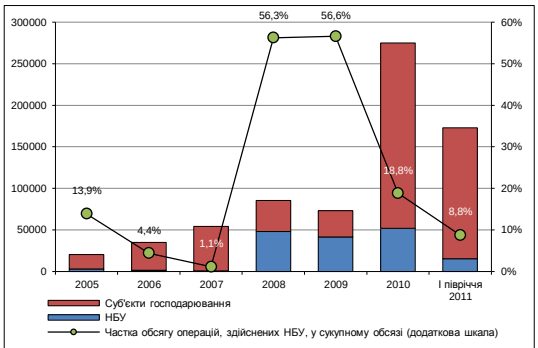

Рис. 5.1 Обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку, у розрізі суб'єкта

На біржовому ринку у І півріччі 2011 року лише 23,1% обсягу операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку здійснено на організованому (біржовому ринку) (22,3% – у 2010 році) (див. рис. 5.2).

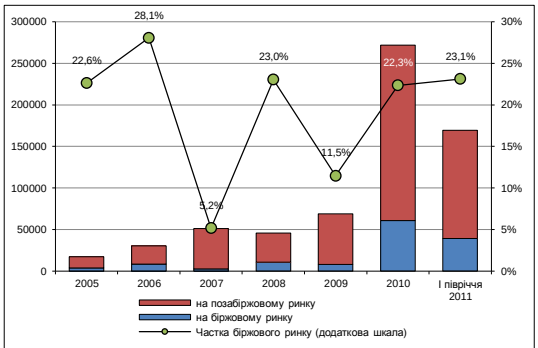

Рис. 5.2 Обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку, у розрізі типу ринку

Обсяг ОВДП у власності нерезидентів протягом І півріччя 2011 року зменшився на 2 493,0 млн. грн. і на 01.07.2011 р. становив 8 876,6 млн. грн., або 5,67% від загальної суми ОВДП в обігу. Упродовж аналогічного періоду минулого року обсяг ОВДП у власності нерезидентів збільшився на 2 579,8 млн. грн. і на 01.07.2010 р. становив 3 063,0 млн. грн. (рис. 5.3).

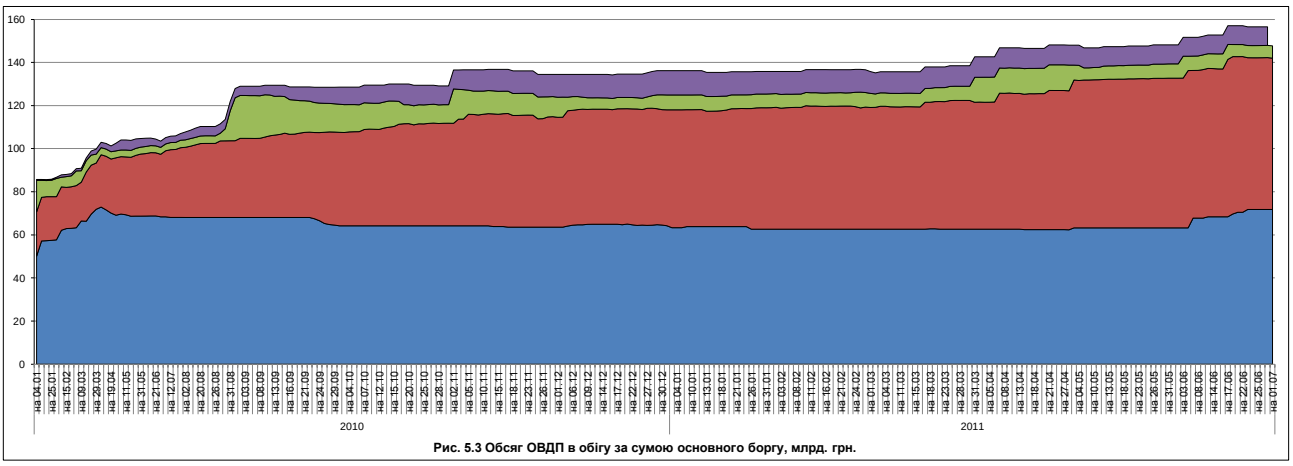

Рис. 5.3 Обсяг ОВДП в обігу за сумою основного боргу, млрд. грн.

Збільшення обсягів торгів ОВДП на вторинному ринку пов'язано насамперед зі зростанням первинного ринку ОВДП, їх меншою ризиковістю порівняно з цінними паперами приватних емітентів, привабливим рівнем дохідності та стабілізацією валютного курсу гривні. Ще однією причиною активізації вторинного ринку ОВДП стало те, що з 19 лютого 2010 року доступ до участі в аукціонах з їх первинного розміщення мають лише банки–первинні дилери. Решта бажаючих вкласти кошти в державні цінні папери змушена купувати їх на вторинному ринку.

Переважну більшість операцій з ОВДП у І півріччі 2011 року було здійснено на ФБ ПФТС (82,52% загального обсягу угод). До рейтингу ФБ ПФТС за результатами І півріччя 2011 року потрапило 36 ОВДП (65 за результатами 2010 року). Облігації внутрішньої державної позики, що мали найвищий рейтинг на ФБ ПФТС за підсумками І півріччя 2011 року, показано в табл. 5.5.

Таблиця 5.5 ОВДП-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	ОВДП	Рейтинг
	Котирувальний список 1 рівня	
1	Мінфін (UA4000118871). погашення 2014-04-30	1
2	Мінфін (UA4000050207). погашення 2016-09-14	2
3	Мінфін (UA4000115117). погашення 2014-03-26	3
4	Мінфін (UA4000116974). погашення 2013-04-17	4
5	Мінфін (UA4000107510). погашення 2012-12-12	5
6	Мінфін (UA4000082622). погашення 2015-08-24	6
7	Мінфін (UA4000061451). погашення 2012-10-31	7
8	Мінфін (UA4000108823). погашення 2014-01-29	8
9	Мінфін (UA4000083059). погашення 2015-08-25	9
10	Мінфін (UA4000048219). погашення 2012-02-22	10

До рейтингу торговців ОВДП за підсумками І півріччя 2011 року потрапило 34 установи (73 за підсумками 2010 року). Перелік

Таблиця 5.6 Торговці ОВДП-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	Назва компанії	Рейтинг
1	ПАТ "Сбербанк Росії"	1
2	ПАТ "Альфа-Банк"	2
3	ПАТ "Ерсте Банк"	3
4	ПАТ " Банк "Київська Русь"	4
5	ПАТ "ВТБ Банк"	5
6	ПАТ "ОТП Банк"	6
7	ПАТ "ІНГ Банк Україна"	7
8	ПАТ "АБ "Укргазбанк"	8
9	ПАТ "Райффайзен Банк Аваль"	9
10	ТОВ "Тройка Діалог Україна"	10

Таблиця 5.7 Муніципальні облігації-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	Муніципальні облігації	Рейтинг
	Котирувальний список 2 рівня	
1	Львівська міська рада (серія B)	1
2	Донецька міська Рада (серія D)	2
3	Луганська міська рада (серія C)	3
4	Львівська міська рада (серія A)	4
5	Луцька міська рада (серія D)	5

Таблиця 5.8 Торговці муніципальними облігаціями-лідери рейтингу ПФТС у І півріччі 2011 року

№	Назва компанії	Рейтинг
1	ТОВ "Інвестиційний Капітал Україна"	1
2	ТОВ "Регата Інвестментс"	2
3	ТОВ "ТАСК-брокер"	2
4	ПАТ "Альфа-Банк"	3
5	ПАТ "БАНК ФОРУМ"	4
6	ТОВ "Український фондовий центр"	5

торговців ОВДП, що мали найвищий рейтинг на ФБ ПФТС, показано в табл. 5.6.

Четверте місце в торгах на ФБ ПФТС посів ринок муніципальних облігацій, обсяг торгів якими за січень – червень 2011 року становив 33,62 млн. грн., а частка в загальному обсязі операцій на ФБ ПФТС – 0,09%. Найбільший обсяг угод на ринку муніципальних облігацій було укладено з облігаціями Донецької міської ради (серія С) (обсяг торгів – 725,66 тис. грн., кількість угод – 5).

Муніципальні облігації, що мали найвищий рейтинг на ФБ ПФТС за підсумками І півріччя 2011 року, показано в табл. 5.7.

До рейтингу торговців муніципальними облігаціями за підсумками І півріччя 2011 року потрапило 6 установ. Перелік торговців муніципальними облігаціями, що мали найвищий рейтинг на ФБ ПФТС, показано в табл. 5.8.

За підсумками огляду вторинного ринку облігацій України у І півріччі 2011 року НРА «Рюрік» вважає за потрібне відмітити наступні особливості:

– у І півріччі 2011 року обсяг торгів на ФБ ПФТС ОВДП, акціями, корпоративними облігаціями та муніципальними цінними паперами підвищився порівняно з аналогічним періодом 2010 року більше ніж у 1,4 разу і становив 38,6 млрд. грн. (у січні–червні 2010 року – майже 27,2 млрд. грн.). Збільшення відбулося за рахунок зростання обсягів торгів корпоративними облігаціями;
– три з десяти випусків корпоративних облігацій з найвищим рейтингом ФБ ПФТС у І півріччі 2011 року емітовані комерційними банками;
– на вторинному (організованому) ринку державних цінних паперів обсяг укладених угод за І півріччя 2011 року становив 39 189,25 млн. грн., за відповідний період 2010 року – 24 679,75 млн. грн.;
– на біржовому ринку у І півріччі 2011 року лише 23,1% обсягу операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку здійснено на організованому (біржовому ринку) (22,3% – у 2010 році);
– обсяг ОВДП у власності нерезидентів протягом І півріччя 2011 року зменшився на 2 493,0 млн. грн. і на 01.07.2011 р. становив 8 876,6 млн. грн., або 5,67% від загальної суми ОВДП в обігу;
– четверте місце в торгах на ФБ ПФТС посів ринок муніципальних облігацій, обсяг торгів якими за січень – червень 2011 року становив 33,62 млн. грн., а частка в загальному обсязі операцій на ФБ ПФТС – 0,09%. Найбільший обсяг угод на ринку муніципальних облігацій було укладено з облігаціями Донецької міської ради (серія С).

Огляд підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних НБУ (режим доступу: http://bank.gov.ua), НКЦПФР (режим доступу: http://www.ssmsc.gov.ua), Міністерства фінансів України (режим доступу: http://www.minfin.gov.ua), Державного комітету статистики України (режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua), Української асоціації інвестиційного бізнесу (режим доступу: http://www.uaib.com.ua), фондової біржі ПФТС (режим доступу: http://www.pfts.com), Української біржі (режим доступу: http://www.ux.ua), фондової біржі «Перспектива» (режим доступу: http://fbp.com.ua).

Повні версії аналітичних оглядів завжди є у вільному доступі на офіційному сайту НРА «Рюрік» (http://rurik.com.ua). Більш детальну інформацію також можна отримати за телефоном (044) 383-04-76 (відповідальний за випуск: директор з розвитку НРА «Рюрік», к.е.н. Долінський Леонід Борисович).

Додатки

Додаток А

Обсяг біржових контрактів (договорів) з цінними паперами на організаторах торгівлі протягом 2010 року, млн. грн.

Період	Організатор торгівлі										Усього
	УФБ	КМФБ	ПФТС	УМВБ	ІННЕКС	ПФБ	УМФБ	ПЕРСПЕК-ТИВА	СЄФБ	УБ	
Січень	0,04	14,06	1764,71	0,25	0,19	61,75	20,79	400,99	4,38	581,37	**2848,53**
Лютий	0,07	195,75	3048,42	0,28	17,42	1,61	313,39	995,53	6,23	730,84	**5309,56**
Березень	0,12	276,16	5665,33	17,5	0,01	5,08	298,46	2090,62	5,15	1732,77	**10091,21**
Квітень	1,76	167,62	7469,22	79,15	0,29	2,93	279,14	1916,10	6,37	1572,32	**11494,90**
Травень	0,43	282,93	6149,81	120,88	0,01	6,18	16,68	1772,42	3,09	1587,12	**9939,54**
Червень	3,3	19,18	3074,54	0,26	0,01	8,02	110,8	2098,00	2,39	2024,24	**7340,74**
Липень	1,45	116,65	3685,00	164,88	0,004	3,55	103,5	1523,84	2,28	2151,25	**7752,42**
Серпень	0,29	119,31	3468,73	883,22	0,01	7,81	35,84	2963,36	1,93	2305,55	**9786,04**
Вересень	1,12	130,04	8872,44	0,44	0,24	76,97	388,81	2952,91	3,11	1912,84	**14338,92**
Жовтень	0,59	98,67	5376,05	0,23	0,002	22,7	27,45	3522,23	3,87	3077,41	**12129,21**
Листопад	1,06	69,35	4129,05	0,19	54,751	7,04	16,95	4377,60	8,43	4650,63	**13315,06**
Грудень	44,16	1173,91	8287,95	0,32	0,005	16,51	197,16	12035,98	3,36	5184,08	**26943,43**
Усього	**54,39**	**2663,63**	**60991,25**	**1267,6**	**72,942**	**220,15**	**1808,97**	**36649,58**	**50,59**	**27510,42**	**131289,56**

Додаток Б

Обсяг біржових контрактів (договорів) з цінними паперами на організаторах торгівлі протягом І півріччя 2011 року, млн. грн.

Період	Організатор торгівлі										Усього
	УФБ	КМФБ	ПФТС	УМВБ	ІННЕКС	ПФБ	УМФБ	ПЕРСПЕК-ТИВА	СЄФБ	УБ	
Січень	0,89	11,98	4838,69	0,2	0,07	9,21	1,62	4554,03	2,95	4649,81	**14069,45**
Лютий	0,63	195,98	5866,21	0,19	16,45	8,34	3,31	5661,99	2,59	7201,02	**18956,70**
Березень	0,7	530,11	7214,94	0,21	0,12	21,86	256,01	7908,98	6,32	7630,02	**23569,28**
Квітень	0,64	194,89	9215,37	0,39	0,96	20,32	1,91	7970,70	99,75	6095,59	**23600,53**
Травень	3,3	87,57	6155,22	0,13	0,01	9,46	2,33	6243,21	17,64	5827,98	**18356,86**
Червень	0,82	88,28	5306,24	0,22	0,85	10,06	154,69	4875,83	6,36	4641,24	**15084,58**
Липень											
Серпень											
Вересень											
Жовтень											
Листопад											
Грудень											
Усього	**6,98**	**1108,81**	**38596,67**	**1,34**	**18,46**	**79,25**	**419,87**	**37214,74**	**135,61**	**36045,66**	**113637,4**

Додаток В

Історія запозичень муніципалітетів

Позичальники	Вид запозичень	Дата надання висновку Мінфіном	Сума запозичень, щодо якої було надано висновок	Сума та умови фактично здійснених запозичень
Київська міська рада	випуск облігацій зовнішньої позики	25.06.2003	150 млн. дол.. США	зовнішні запозичення - 150 млн. дол. на 5 років під 8,75%
Київська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	25.06.2003	100 000,0 тис. грн.	внутрішні запозичення – 100 000,0 тис. грн.: перший рік – 14% другий рік – 13%, третій рік – 12%, четвертий та п'ятий роки – 1,5% облікової ставки НБУ, але не менше 10% і не більше 14%.
Южненська міська рада	кредит	07.07.2003	2 400,0 тис. грн.	1 555,0 тис. грн. на 15 міс. під 20% річних. Погашено у грудні 2004 року
Київська міська рада	випуск облігацій зовнішньої позики	07.04.2004	200,0 млн. дол. США	200,0 млн. дол. США на 7 років з 3-річним пут-опціоном під 8,625 % річних
Запорізька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	19.04.2004	25,0 млн. грн.	25,0 млн. грн. під 15,35% річних на 2 роки Погашено у грудні 2006 року
Донецька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	13.07.2004	20,0 млн. грн.	20,0 млн. грн. на 3 роки під 14% річних Погашено 16.08.2007.
Антрацитівськаміська рада	кредит	18.08.2004 р.	1,3 млн. грн.	1,29 млн. грн. під 15% річних на 3 роки Погашено.
Одеська міська рада	кредит	14.12.2004	48,0 млн. грн.	46,0 млн грн під 18% річних на 3 роки у сумі Погашено.
Донецька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	10.05.2005	45,0 млн. грн.	45,0 млн. грн. на 1826 днів (5 років) під 11,75% річних 11.07.2008 здійснено частковий достроковий викуп на суму 7987 тис. грн.; 09.01.2009 здійснено частковий достроковий викуп на суму 9 000 тис. грн.
Новокаховськаміська рада	кредит	25.02.2005	2,0 млн. грн.	200 тис. грн. на 1 рік під 16% річних Погашено у 2005 році.
Київська міська рада	випуск облігацій зовнішньої позики	16.03.2005	250,0 млн. дол. США	250,0 млн. дол. США на 10 років за ставкою 8,00 % річних
Харківська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	22.04.2005	100 млн. грн.	100 млн. грн. на 3 роки під ставку до 10,75% річних
Запорізька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	11.05.2005	75 млн. грн.	75 млн. грн. на 5 років чотирма серіями: серія А - під ставку 10,5% річних серія Б - під ставку 11,0% річних серія В - під ставку 11,5% річних серія Е (погашено 05.07.2010 на суму 10 млн.грн.) - під ставку 12,0% річних
Одеська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	21.10.2005	150 млн. грн.	125 млн. грн. трьома траншами: серія А - 50 млн. грн. – під ставку 12% на 2 роки. Серія А погашена 31.12.2007 серія Б - 70 млн. грн. під ставку 13% на 3 роки погашено в грудні 2008 року; серія С - 5 млн. грн. під ставку 14% на 5 років
Черкаська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	14.12.2005	5 млн. грн.	Випуск було здійснено 03.03.2006 5 млн. грн. на 5 років під ставку - 12 %, погашення основної суми боргу – 27.12.2010
Івано-Франківська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	26.12.2005, випуск здійснено 2006 в році	5,5 млн. грн.	Випуск було здійснено 03.03.2006 на суму - 5,5 млн. грн. на 5 років під ставку – не вище 14% річних
Донецька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	06.07.2006 (здійснено випуск 11.09.2006 р.)	50 млн. грн.	50 млн. грн. на 5 років під ставку – 12% річних
Вінницька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	06.05.2006	20 млн. грн.	серія А - 8 млн. грн. – під ставку 11,95% на 1 рік (випуск здійснено 15.06.2006 р. – погашено 30.12.2007р.) серія Б - 8 млн. грн. під ставку 12% на 2 роки (випуск здійснено 15.08.2006 р.) серія С – 4,0 млн. грн. під ставку 12% річних на 3 роки (випуск здійснено 15.11.2006 р.)
Комсомольська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	06.07.2006	8 млн. грн.	8 млн. грн. на 3 роки під ставку – не вище 12% річних
Миколаївська міська рада	кредит	04.10.2006	13 млн. грн.	план -13 млн. грн. на 5 років під ставку – не вище 16,0% річних
Одеська міська рада	кредит в іноземній фінансовій установі	06.04.2007	335 млн. грн. в іноземній валюті першої категорії	20.12.2007 було здійснено зовнішнє запозичення шляхом укладання строкового кредитного договору з іноземною фінансовою установою на 50 млн. швейцарських франків. Транш А на суму 40 млн. швейцарських франків під ставку 8,5% річних на 60 місяців, Транш В на суму 10 млн. швейцарських франків під ставку 8,25% річних на 36 місяців.
Бердянська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	11.05.2007	10 млн. грн.	10 млн. грн. на 5 років під ставку – не вище 16,0% річних
Луцька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	11.05.2007	10 млн. грн.	10 млн. грн. на 3 років під ставку – не вище 14,0% річних
Вінницька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	17.05.2007	15 млн. грн.	31.01.2007 було здійснено випуск серії Д на суму 6 млн. грн.. під ставку 10,55% термін погашення не пізніше 30.12.2009; 01.10.2007 було здійснено випуск серії Е на суму 9 млн. грн.. під ставку 10,55% термін погашення не пізніше 30.12.2010;
Львівська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	31.05.2007	92 млн. грн.. І серія (А) - 50 млн. грн. – під ставку 12,0% на 5 років; ІІ серія (В) - 42 млн. грн. – під ставку 12,0% на 5 років;	20.07.2007 було здійснено випуск І серії (А) - 50 млн. грн. – під ставку 9,45% на (1826 дн.) 5 років;
Луганська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	26.07.2007	29 300 000 грн.	Випуск було здійснено 05.11.2007 на суму 29 300 000 грн. (двома серіями: Серія А 10000 шт. (з достроковим погашенням) Серія В 19300 шт.) на 5 років під ставку – не вище 16,0% річних
Київська міська рада	кредит в іноземних фінансових установах	20.11.2007	500,0 млн. доларів США або еквівалент цієї суми в євро	Випуск 250,0 млн. доларів США на 5 років з відсотковою ставкою до 8,25%.
Харківська міська рада	кредит	15.11.2007	100 000 000доларів США	План - до 100 000 000 доларів США на 5 років під ставку не вище 9,5%
Сєвєродонецькаміська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	28.12.2007	20 млн.грн.	2008 рік - 20 млн.грн. на 5 років під ставку не вище 14% річних
			2008 рік	
Бориспільська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	13.03.2008	9 млн.грн.	9 млн.грн. на 5 років під ставку не вище 15% річних
Іллічівська міська рада	кредит	15.04.2008	5 500 000 грн	План 5500000 грн. на 18 місяців під ставку не вище 18% річних
Львівська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	15.04.2008	200 млн. грн.	План 200 млн. грн. на 5 років під ставку не вище 12% річних
Вінницька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	17.04.2008	10 млн. грн.	01.08.2008 здійснено випуск облігацій серії F на суму 10 млн. грн. на 3 роки 5 місяців під ставку 17,88% річних
Луцька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	07.05.2008	30 млн. грн.	30 млн. грн., з них: І серія – 10млн.грн. на строк 3 роки під ставку не вище 14%; ІІ серія – 10млн.грн. на строк 4 роки під ставку не вище 14%; ІІІ серія – 10млн.грн. на строк 5 років під ставку не вище 14%;
Луганська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	20.05.2008	50 млн. грн.	22.09.2008 здійснено випуск облігацій серії С на суму 50 млн. грн. на 5 років під ставку 15,89 % річних, дата погашення 13.08.2013
Миколаївська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	05.06.2008	50 млн. грн.	План 50 млн. грн., з них: І серія – 10млн.грн. на строк 2 роки під ставку не вище 13%; ІІ серія – 20млн.грн. на строк 3 роки під ставку не вище 13%; ІІІ серія – 20млн.грн. на строк 5 років під ставку не вище 13%;
Запорізька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	05.06.2008	60 млн. грн.	Станом на 06.10.2008 розміщено серії F та G на 10 млн. грн. та 25 млн. грн. відповідно З кінцевим терміном погашення 21.09.2011 Погашення серії F на суму 10 млн. грн. було здійснено 01.09.2010т
Харківська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики Реєстрацію випуску скасовано в ДКЦПРФ	09.06.2008	505 млн. грн.	План 505 млн. грн. в тому числі: на І етапі 200 млн. грн. на ІІ етапі 305 млн. грн. відсоткова ставка за користування залученими коштами – до 13%; період, на який здійснюються запозичення - 3 роки та 5 років відповідно.
Донецька міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	01.07.2008	80 млн. грн.	Здійснено випуск на суму - 75 млн. грн. на 5 років, під ставку 16% річних, дата погашення до 12.09.2013х
Краматорська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	10.07.2008	15 млн. грн.	Випуск було здійснено 12.11.2008 на суму 15 млн. грн. на 2 років, під ставку до 18% річних, дата погашення 09.11.2010р.

Позичальники	Вид запозичень	Дата надання висновку Мінфіном	Сума запозичень, щодо якої було надано висновок	Сума та умови фактично здійснених запозичень
Черкаська міська рада	Надання гарантій по кредиту	21.07.2008	11 200 000 євро	В разі настання гарантійного випадку Черкаська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 11 200 000 євро. залежно від фінансового стану підприємства "Черкаситеплокомуненерго", на період 15 років, під ставкуEuribor + маржа від 3 до 3,75%;
Київська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	10.09.2008	1 000 000,0 тис. грн.:	План - розмір запозичення 1 000 000,0 тис. грн.: відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу по внутрішніх запозиченнях на строк: 3 роки - не вище 12,5% річних, 4 роки - не вище 14,0% річних, 5 років - не вище 16,5% річних; строки сплати: погашення основної суми боргу - не пізніше 31 грудня 2013 року.
Одеська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	08.10.2008	300 000 000грн.	План - розмір запозичення (основна сума) – до 300 000 000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу по внутрішніх запозиченнях на строк до 3 років – не вище 18% річних; погашення основної суми боргу – не пізніше 31 грудня 2011 року; сплата відсотків – піврічними або щорічними платежами у строки та згідно з умовами, встановленими відповідними договорами
Енергодарська міська рада	Надання гарантій по кредиту	16.10.2008	8 000 000 євро.	В разі настання гарантійного випадку Енергодарська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 8 000 000 євро. залежно від фінансового стану комунального підприємства"Виробничий комбінат "Тепло-водоканал" ", на період до 10 років, під ставку Euribor + маржа від 3,5 до 4,5% річних
Броварська міська рада	кредит	15.12.2008	10 000 000 грн.	План - розмір запозичення (основна сума) – до 10 000 000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами – не вище 20% річних; погашення основної суми боргу – не пізніше 31 грудня 2009 року; період, на який здійснюються запозичення – 1 рік 3 місяці; сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щомісячно на умовах, встановлених відповідною угодою.
			2009 рік	
Львівська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	09.04.2009	300 000 000грн.	розмір запозичення (основна сума боргу) – 300 млн. гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами - не більше 20% річних; період, на який здійснюються запозичення - 1826 днів (5 років); номінальна вартість облігації – 10 000 грн.; строк погашення основної суми боргу - не пізніше 31 грудня 2014 року; сплата відсотків – щокварталиними платежами.
Вінницька міська рада	реструктуризація	08.05.2009	4 000 000 грн.	Реструктуризація боргового зобов'язання Вінницької міської ради по облігаціях внутрішньої місцевої позики серії С випуску 2006 року в сумі 4 000 000гривень здійснюється за згодою ВАТ КБ "Хрещатик", як власника облігацій внутрішньої місцевої позики Вінницької міської ради серії С, випуск яких зареєстровано у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку 1 червня 2006 року за № 5/1-1-2006, з датою погашення 30 травня 2009 року на наступних умовах: термін погашення: 2 000 000гривень - 1 червня 2010 року та 2 000 000 гривень - 15 листопада 2010 року.
Броварська міська рада	кредит	05.06.2009	12 000 000 грн.	План - розмір запозичення (основна сума боргу) – 12 000 000,00 грн.; відсоткова ставка за користування залученими коштами не повинна перевищувати 25 % річних; період, на який здійснюються запозичення – 1 рік; строк погашення основної суми боргу – не пізніше 31 грудня 2010 року; сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щомісячно на умовах, встановлених відповідною угодою.
Луцька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	15.06.2009	50 000 000 грн.	розмір запозичення (основна сума боргу) – 50 млн. гривень, в тому числі: серія "1 – Е" - 20 млн. грн.; серія "1 – F" - 30 млн. грн.; відсоткова ставка за користування залученими коштами - не більше 18% річних; період, на який здійснюються запозичення - 4 роки та 5 років відповідно; строк погашення основної суми боргу за облігаціями: серія "1 – Е" - не пізніше 1 серпня 2013 року; серія "1 – F" - не пізніше 1 серпня 2014 року. розміщено серію "1 – Е" на суму 20 млн. грн.
Камянець-Подільська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	15.06.2009	10 000 000 грн.	ПЛАН - розмір запозичення (основна сума боргу) – 10 000 000,00 грн.; відсоткова ставка за користування залученими коштами не повинна перевищувати 18 % річних; період, на який здійснюються запозичення – 3 роки 5 місяців; строк погашення основної суми боргу – не пізніше 31 грудня 2012 року.
Вінницька міська рада	кредит	17.06.2009	10 000 000 грн.	ПЛАН - розмір запозичення (основна сума боргу) – 10 000000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку - не вище 28 % річних; період, на який здійснюється запозичення - до 4 років 6 місяців, але не менше 4 років, з строком погашення основної суми боргу - не пізніше 30 грудня 2013 року.
Івано-Франківська міська рада	надання гарантій по кредиту	15.07.2009	11 700 000 євро	В разі настання гарантійного випадку Івано-Франківська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 11 700 000 євро по кредиту длядержавного міського підприємства "Івано-Франківськтеплокомуненерго", на період до 10 років,відсоткова ставка за користування залученими коштами складається з двох частин: а) базис відсоткової ставки, що розраховується на основі Міжбанківської ставки Євро зони (Euribor); б) маржа 5,5% річних.
Львівська міська рада	надання гарантій по кредиту	15.07.2009	12 000 000 євро 26 000 000 євро	В разі настання гарантійного випадку Львівська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 12 000 000 євро по кредиту для комунального підприємства"Львівелектротранс", на період до 10 років, відсоткова ставка за користування залученими коштами складається з двох частин: а) базис відсоткової ставки, що розраховується на основі Міжбанківської ставки Євро зони (Euribor); б) маржа 5,5% річних. В разі настання гарантійного випадку Львівська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 26 000 000 євро по кредиту для Львівського комунального автотранспортного підприємства №1339, на період до 10 років, відсоткова ставка за користування залученими коштами складається з двох частин: а) базис відсоткової ставки, що розраховується на основі Міжбанківської ставки Євро зони (Euribor); б) маржа 5,5% річних.
Сумська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	03.08.2009	50 000 000 грн.	ПЛАН - розмір запозичення (основна сума боргу) – 50 000000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу, але не вище 17 % річних; період, на який здійснюється запозичення – 5 років.
Дніпропетровська міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	13.08.2009	50 000 000 грн.	ПЛАН - розмір запозичення (основна сума боргу) – 50 000000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу, але не вище 18 % річних; період, на який здійснюється запозичення – 3 років. Запозичення не здійснювалися.
Донецька міська рада	випуск облігацій внутрішньої місцевої позики	13.08.2009	60 000 000 грн.	13.10.2009 було здійснено випуск облігацій внутрішньої місцевої позики розмір запозичення (основна сума боргу) – 60 000 000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу, але не вище 25 % річних; період, на який здійснюється запозичення – 5 років.
Ковельська міська рада	кредит	29.09.2009	1 300 000 грн.	План - розмір запозичення (основна сума боргу) – 1 300 000,00 грн.; відсоткова ставка за користування залученими коштами не повинна перевищувати 28 % річних; період, на який здійснюються запозичення – до 4 років 4 місяців; строк погашення основної суми боргу – не пізніше 30 грудня 2013 року; сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щомісячними платежами у строки та згідно з умовами, які встановлені відповідними угодами.
Смілянська міська рада	кредит	29.09.2009	1 500 000 грн.	ПЛАН - розмір запозичення (основна сума боргу) – 1 500 000,00 грн.; відсоткова ставка за користування залученими коштами не повинна перевищувати 26 % річних; період, на який здійснюються запозичення – 3 роки; строк погашення основної суми боргу – не пізніше 30 грудня 2012 року; сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щомісячними платежами у строки та згідно з умовами, які встановлені відповіднимидоговорами.
Енергодарська міська рада	надання гарантій по кредиту	23.10.2009	8 000 000 євро.	В разі настання гарантійного випадку Енергодарська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 8 000 000 євро. По кредиту для комунального підприємства "Виробничий комбінат "Тепло-водоканал", на період до 10 років, під ставкуEuribor + маржа від 4,5 до 6,0% річних.
Вінницька міська рада	реструктуризація	04.12.2009	4 000 000 грн.	Реструктуризація боргового зобов'язання Вінницької міської ради по облігаціях внутрішньої місцевої позики серії D випуску 2007 року в сумі 4 000 000гривень здійснюється за згодою ПАТ "Альфа-Банк", як власника облігацій внутрішньої місцевої позики Вінницької міської ради серії D, випуск яких зареєстровано у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку 17 липня 2007 року за № 2/1-І-2007, з датою погашення 30 грудня 2009 року на наступних умовах: період, на який здійснюється реструктуризація серії D – 1 рік 4 місяці зі строком погашення не пізніше 29.04.2011, у наступному порядку: у період з лютого 2010 року по грудень 2010 року (включно) та з лютого 2011 року по березень 2011 року (включно) – по 300 000,00 грн. щомісячно; у квітні 2011 року – 100 000,00 грн.; відсоткова ставка відповідно докон'юктори кредитного ринку, але не більше 28% річних.
			2010 рік	
Луцька міська рада	реструктуризація	22.03.2010	8 000 000 грн.	Реструктуризація боргового зобов'язання Луцької міської ради по облігаціях внутрішньої місцевої позики серії А випуску 2007 року в сумі 8 000 000 гривень здійснюється за згодою АКБ "Форум", як власника облігацій внутрішньої місцевої позики Луцької міської ради серії А за датою погашення 17 грудня 2009 року на наступних умовах: період, на який здійснюється реструктуризація боргового зобов'язання – 180 днів; термін погашення основної суми боргу не пізніше 15 червня 2010 року: 3 000 000гривень – 15 квітня 2010 року, 1 000 000 гривень - 01 травня 2010 року, 2 000 000 гривень - 15 травня 2010 року, 1 000 000гривень - 01 червня 2010 року та 1 000 000 гривень - 15 червня 2010 року; процентна ставка - 25% на суму непогашеної заборгованості за період реструктуризації.
Житомирська міська рада	надання гарантій по кредиту	24.03.2010	10 000 000 євро	В разі настання гарантійного випадку Житомирська міська рада гарантує відшкодування ЄБРР 10 000 000 євро. По кредиту для комунального підприємства "Житомиртеплокомуненерго", на період до 10 років, під ставку шестимісячний Euribor + 6,0% річних.
Одеська міська рада	Випуск облігацій внутрішньої місцевої позики з метою рефінансування	08.10.2010	300 000 000грн.	План - розмір запозичення (основна сума) – до 300 000 000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку капіталу по внутрішніх запозиченнях на строк до 3 років – не вище 18% річних; погашення основної суми боргу – не пізніше 31 грудня 2011 року; сплата відсотків – піврічними або щорічними платежами у строки та згідно з умовами, встановленими відповідними договорами

Позичальники	Вид запозичень	Дата надання висновку Мінфіном	Сума запозичень, щодо якої було надано висновок	Сума та умови фактично здійснених запозичень
Черкаська міська рада	кредит з метою рефінансування	23.12.2010	5 000 000 грн.	План - розмір запозичення (основна сума) – до 5 000 000 гривень; відсоткова ставка за користування залученими коштами відповідно до кон'юнктури ринку – не вище 18% річних; погашення основної суми боргу не пізніше 31 грудня 2011 року; сплата відсотків – щомісячними платежами.
			2011 рік	
Луцька міська рада	реструктуризація	21.04.2011	6 000 000 грн.	Реструктуризація боргового зобов'язання Луцької міської ради по облігаціях внутрішньої місцевої позики серії В випуску 2008 року в сумі 6 000 000гривень здійснюється за згодою АКБ "Форум", як власника облігацій внутрішньої місцевої позики Луцької міської ради серії В з датою погашення 27 квітня 2011 року на наступних умовах: період, на який здійснюється реструктуризація боргового зобов'язання – 248 днів; термін погашення основної суми боргу не пізніше 30 грудня 2011 року: 2 000 000 гривень – 30 вересня 2011 року, 2 000 000гривень – 30 листопада 2011 року, 2 000 000 гривень – 30 грудня 2011 року; відсоткова ставка - 15% на суму непогашеної заборгованості за період реструктуризації.
Автономна Республіка Крим	випуск облігацій внутрішньої позики	10.05.2011	400 000 000грн.	План - розмір запозичення (основна сума боргу) – 400 000 000,00 грн., в тому числі: серія "А" - 133 млн. грн., з терміном погашення - не пізніше 31 грудня 2014 року; серія "В" - 133 млн. грн., з терміном погашення - не пізніше 31 грудня 2015 року; серія "С" - 134 млн. грн., з терміном погашення - не пізніше 31 грудня 2016 року; період, на який здійснюються запозичення – 3 роки, 4 роки та 5 років відповідно; відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією "А" - не повинна перевищувати 14,5% річних; відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією "В" - не повинна перевищувати 15% річних; відсоткова ставка за користування залученими коштами за серією "С" - не повинна перевищувати 16% річних; сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щоквартальними платежами.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання в межах Вашої організації виключно за умови посилання на НРА «Рюрік», як джерело інформації. Користуючись цим правом, Ви погоджуєтеся, що дія визначених тут авторських і суміжних прав поширюється на будь-яку зроблену в такий спосіб копію цих документів. Кожен опублікований НРА «Рюрік» документ може містити також й інші положення про охорону прав власності й авторських прав щодо цього документа. Крім вищезазначеного, ніщо з наведеного тут не може означати передачі будь-кому будь-яким чином будь-яких авторських чи суміжних прав НРА «Рюрік» або третій стороні. Будь-який продукт, процес або технологія, зазначена в цьому документі, може бути об'єктом інших прав інтелектуальної власності НРА «Рюрік» і може не бути ліцензованою.
Ця публікація надається за принципом «як є», без жодних гарантій, прямих або непрямих включно, але не обмежуючись непрямими гарантіями її товарної цінності, придатності для певних цілей або відсутності порушення авторських прав.
Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. У публікації можуть вноситися зміни, які відображаються в наступних виданнях цих публікацій. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію.
Якщо особа, що ознайомилася зі змістом опублікованого документа НРА «Рюрік» надсилає електронною поштою чи будь-яким іншим способом питання, коментарі, припущення й т. ін. щодо змісту документа НРА «Рюрік», вони вважаються не конфіденційними й НРА «Рюрік» не несе стосовно цієї інформації жодних зобов'язань і має право вільно використовувати, відтворювати, поширювати таку інформацію без будь-яких обмежень.
Далі, НРА «Рюрік» має право вільно використовувати отримані таким чином ідеї, ноу-хау й технології в будь-яких цілях включно, але не обмежуючись розробкою, виробництвом і маркетингом продуктів і послуг, де використовуються ці ідеї.
Всі права захищені. НРА «Рюрік» не несе відповідальності за статистичні дані, взяті з офіційних сайтів державних органів України або інших юридичних осіб.

НРА «РЮРІК»
04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053
e-mail: info@rurik.com.ua
www: rurik.com.ua